

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

ZBOROVANJE 61. KONGRESA BO NAJBRŽ JAKO DOLGO.

Člani obeh hiš so se razšli na božične počitnice, ne da bi mogli poročati svojim volilcem o kakih uspehih.

POLOŽAJ SENATNE HIŠE SLABŠI OD ONEGA POKLANSKE ZBORNICIJE.

Washington, D. C. — Člani našega kongresa so odšli na božične počitnice, da poročajo svojim volilcem, kako so v čisto navadnih repirih opravili tri tedne svojega zasedanja, ne da bi storili še ničesar, kar bi dajalo jamstvo za peko delovanje v teku ostalih secev. Radikalni republikanci so pozabili, da imajo odločilno besedo obeh hiš in da si prizadevajo virati administracijski program, to je prav gotovo, da bo konec zapravljan dan za dnem, ne bi mogli poročati o kakih uspehih v postavo dajo. Ko se kongres zopet snide dne 1. januarja, se bo moral senat oprickati radi izvolitve nabele za odsek meddržavne trgo-

Položaj v senatu je bil tako opeh, da se ni mogel tisti dan odgoditi pečati z najnost-predlogo, ki jo je sprejela ponska zbornica glede na to, da bila goveja živina, ki je bila ilana preko mehške meje na lo valed suše na južnem zapa-brez colnine odvedena nazaj ameriška tla, čeprav so ravelji vojne finančne korporacij-zadržili, da so velika posojila, jih je dovolila vlada, v veliki rarnosti.

Dasl se je poslanska zbornica nuzirala, bo kljub temu prav lo storjenega za postavodajo, tler ne bo povznan prepis ra liberalizacije hišnega reda. Od-za hišna pravila se bo teme- na objube, dane radikalcem, je šlo za izvolitve zbornične-predsednika, pričel pečati z remembni hišnega reda takoj praznikih.

Kakor vse kaže, bodo kongres-voditelji imajo pred očmi dsedniško kampanjo posvetili rčen odmerek svojega časa v bodnih mesecih temu, da ob-žo, zakaj niso prišle razno- ne postavodaje v poštev. Na strah bodo pokušali zvr-odgovornost na koga druge-

oditelji republikanske admi- rracije bodo krivili radikalne- nblikanke skupine. Radikal- bode svačili krivdo na admi- rracijske kolevodje. Demokrat- garde bodo živili ob pre- nju in prerakanju v republi- ski družini ter krivili večin- stranski nasplošno. Položaj a biti naravnost smečen in- pen.

poteka prvih treh tednov za- nja je bilo došlej uvedenih 6 predlog v senatu, v poslans- zbornici pa ničmanj kakor 41. finančni odsek je eden ti- odsekov, ki so se dejansko i svojega dela. Tri dni je po- i razpravljanju o administra- ti dolobnih zakladniške dav- rodloge. Celoten odsek se bo e še dne 3. januarja. Ali o polovica članov ostane v ingtonu tudi med prazniki, e loc svojega dela danes kot- odsek.

Člani se pričakovati, bo odle- mančni odsek to fazo davčne je trdi meseca januarja. je bo posvetil nekaj časa po- dajo za vojaški bonus. In ta- bo ne moge pokazati še no- napredka v razmotrivanju o- agarnih izpremenbah dav- stavak koncem meseca jan- ali verno pa je dvomiti, da a za popolna davčna predloga a za predložitev poslanici- ni pred koncem meseca fe- ja.

bo zagotovljeno sprejetje- nistrativnih izpremenb, bo- skoro poteto poročati dav- nju v dveh ločenih predlo- kaj se bi naj bile izpre- v davčnih postavk postav-

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.
Napredni senatorji zahtevajo dokaze o avtentičnosti "navodil iz Moskve".

Znamerja že kažejo, da bo 68. kongres dolga zboroval in malo naredil. Revolva v episkopalnih farah proti nazadnjaškim pridigarjem. Premogovniški baroni bodo pokušali znižati mezdje rudarjem.

Imenstvo.
Uradni list sovjetske vlade piše, da so ameriški detektivni fabricirali Hughesov "ruski dokument."

Mehičke čete ujele šez tisoč vstalek v Pueblu. Obregon je ogroštil ujetnike. Rumunija pozvala svojega poslanika v Atenah domov. Jugoslavija baje zbira vojaške čete na grški meji. Angleški laboriti so za sestavili listo ministrov.

POLOŽAJ V MEXIKI; BOŽIČNEGA PREMIRJA NI.

Tisot protirevolucionarjev ujetih v Pueblu. Vstaki mračilno sbrirajo svoje moči za zadnji odpor v Vera Orusu.

Mexico City, 24. dec. — Več kot tisoč vstalek je bilo ujetih in bežeči rebeli še vedno padaje v roke zveznih čet, ki so osvojile Pueblo, glavno mesto države z istim imenom, kakor poroča vojni minister Serrano. Letalci, ki so vodili napad, so pobili 74 vstalek z bombami. Najbolj so se odlikovali Jakvi Indijanci pod poveljstvom generala Amarillasa, ki so naskočili strelske järke v okolici Puebla in naredili pot ostalim zveznim četam, katere so potem osvojile mesto.

Mexico City, 24. dec. — Božično premirje, o katerem je bilo mnogo govoric zadnje dni in za katerega so se zlasti trudile nekatere ženske organizacije, ni bilo aranžirano.

Predsednik Obregon je pokazal, da vlada nove Mehike ni več vlada železne pesti, kakršna je bila za časa Diaz, Victoriana Huerte in drugih krvolokov. Sklenil je priznati ujetim vstašem. Ko je bilo zadnje dni pripeljanih 60 ujetnikov v Mexico City, ki so bili ujeti v San Marcosu, nisi bili ujetniki po stari mehiki navadi vrženi v zapor in potem postavljeni ob zid ter ustreljeni, pač pa so bili privedeni v palačo vojnega ministra, kateri jim je naredil patrijotičen govor in potem jim je naznanil, da so prosti. Vsa ujetnika je dobil malo vsoto denarja, da se lahko vrne v civilno življenje. To se je zgodilo na izrecen ukaz predsednika Obregona.

Nogales, Ariz., 24. dec. — Vstaki na vzhodni fronti se neprenehoma umikajo nazaj v Vera Cruz. Tepeni poveljniki mračilno zbira- jo svoje raztresene moči za zadnji odpor pred Vera Cruzom.

POMILOSTITEV POLITIČNIH JETNIKOV.

Washington, D. C. — V svrhu vzpostavitve civilnih pravic bo dovoljena bitim političnim jetnikom pomilostitev pod istimi pogoji, kakor je podeljuje ljudem, ki so obojeni radi navadnega zločina, kakor poroča pravosodni minister.

Department pa ne mara povedati imen tistih obojenih in o-proščenih jetnikov, ki bodo dole- žni takšne pomilostitve. Poročajo je, da je več jetnikov, ki so bili najprej izpuščeni na svobodo, je v posneti vidilnik pravic. Izpu- ba civilnih pravic pride v smisel operacije državnih postav, ne pa zveznih, in tista izguba se tiče nasplošno le pravice do glasova- nja in javnih služb.

Ijene namo z administrativnimi doleženami, se utegne zgoditi, da sploh ne bo sprejeta nobena dav- na postavodaja na tem zasedanju našega kongresa.

CERKVENI OBCANI PROTI NAZADNJAŠKEMU PRIDIGARJU.

Dr. J. Grant, Parks in Guthrie so odgovorili škofu Manningu kar s priznico, da se ne marajo ravnati po njegovem ukazu.

BOŽIČ LAHKO OBRATAŠ, NE DA BI VERJEL V DEVINSKO SPOČETJE KRISTOVO.

Washington, D. C. — Člani kongregacijske episkopalne cerkve sv. Marijete so odšli iz cerkve, ko je z vsomi svojimi močmi zagovarjal župnik Herbert Scott Smith fundamentaliste v sporu z modernisti.

Smith je dejal, naj se tisti, ki se ne strinjajo z njim, odstranijo iz cerkve. In takoj po teh besedah je odšlo dobrišno število poslušalcev iz molitnice.

Modernisti so zahteli kristjan- stvu hud udarec, ki škoduje in bo škodil še celo vrsto let, je rekel župnik Smith. Nato je pozval svoje poslušalstvo, naj molli, kakor se ni molilo nikoli poprej.

New York, N. Y. — Škof Manning je apeliral za mir med božičnimi prazniki in vojni, ki je združila med modernisti in fundamen- talisti v episkopalni cerkvi. Ali za ta poziv se niso zmenili župniki, ki igrajo glavno vlogo v tem promiru.

Njegovo pastirsko pismo, v katerem je rečeno, da se cerkve ne da smajati v svojih temeljnih nazorih, a da pa naj bo vprašanje, ali je odločitev v tem prepisu škofeva pravica, ali ne, odloženo vsaj za časa božičnih praznikov, je bilo čitano v nedeljo po vseh newyorških episkopalnih cerkvah. Po prečitavanju so se župniki Grant, Parks in Guthrie nemudoma popeljali razlaganja svojih nazorov o tej zadevi.

Grant, ki je deka modernističnega gibanja v sporu med mnostvenim tolmachenjem in tradicio- nalnim razlaganjem svetega pi- sma, se je z vsem ognjem spravil nad pastirsko pismo škofa Man- ninga. Rekel je:

"Ni vam treba verovati v de- viško spočetje, da pravilno obha- jete Božič; ni se vam treba bati resnice, da praznujete božične praznike."

Osvetli župnik sv. Jerneja dr. Parks, ki je privedel širše se razpravljanje o verskih dogmah do viška predzadnje nedelje, ko je obsodil fundamentaliste, je iz- dal zadnje nedeljo pamflet, v katerem je med drugim povedal tu- di to, da dvomi o umski pristoj- nosti episkopalnih škofov, da bi mogli le-ti dajati smer cerkvenim doktrinom.

V svoji brošuri pravi dr. Parks, da je Krist sam zavrgel stare tra- dicije in nauke. Dejal je:

"Ali mislite, da mu je bilo lah- ko zreti Mariji v obraz, ko je ta videla, kakor se oddaljuje pravo- vernim naukom židovske sinago- ge? Ali menite, da je brez teľave obrnil hrbet staremu rabiju, ki ga je učil citati sveto pismo? Ni- kakor ne."

"Ali to je lahko storil, ker mu je bil Bog zelo blizu. Pomalem se je uverjal, da je irven starih po- doli večna resnica, ki jo je pri- nesel na svetlo brez strahu pred smrtjo na križu. Govoril je tisto resnico brez opore na tradicije. Govoril je je na podlagi umskega izkuštva."

Dr. Parks je potem prišel iz- pedljati verovanje v telesno vsta- jenje Kristova.

Župnik cerkve sv. Marka dr. Guthrie je imel pridigo, v kateri je napadal nezmožljivost in irvir- nost svetega pisma. "Sveto pismo ni beseda božja," je vzkliknil. "Krist sam je bil modernist svo- jega časa."

Župnik dr. Potter je zatrdil, da ni sedaj čas za premirje, nego čas za oklejanje novega reda.

PIS JE IMEL BOŽIČNO DREVESCE!

Osnung, N. Y. — V oknu urada mestnega blagajnika Rakerja je bilo postavljeno za- nje nedeljo božično drevesce, namenjeno pau kapitana Johna Atchisona, in meščani so pokrili drevesce z amodolarskimi ban- kovci. Pa je tako priljubljen, da so ga meščani takoj prvi dan posestili z lepimi darovi. Okrog petdeset bankovcev po en dolar je bilo pripetih na drevescu. Tako se kršćanska, kapital- istična družba norčuje iz svojega največjega praznika!

RUMUNIJA PRETRGALA STIKE Z GRŠKO.

Rumunski poslanik v Atenah po- zvan domov. Jugoslavija zbira vojaške čete na grški meji? Vrnolost se vrne v Grčijo.

Atene, 24. dec. — Rumunski poslanik na Grškem je bil pozvan domov. Grška vlada še ne ve, da li to pomeni diplomatski prelom, ali je to protest rumunske vlade proti njegovu kroju Jurija iz de- lo. Rumunski poslanik je bil edini diplomat, ki je zadnji teden spre- mlil Jurija na parnik ko je ta od- lugal iz Grčije.

Grški monarchistični listi poro- čajo, da je Jugoslavija poslala večji del vojaštva na grško mejo. Tukajšnji jugoslovanski poslanik pravi, da to ni res in da se bol- gradska vlada ne bo mešala v notranje zadeve Grčije.

Iz Bukarešte poročajo, da je kralj Jurij z ženo vred prišel tja zadnje soboto in se nastanil v palači svojega tasta, rumunskega kralja.

Buk., 24. dec. — Vrnolost, sodja grških liberalcev, se je od- ločil, da se vrne domov.

Tajnik Hughes v hudih škripcih.

Washington, D. C. — Državni tajnik Hughes ne bo mogel kar tako izhika vstakniti v šep- poziva, ki ga mu je poslal sovjetski vnanji minister Čiberin ter zahte- val v njem, da naj dokaze izvir- nost in pristnost tistih navodil, o katerih je državni tajnik Hughes v svoji izjavi zatrdil, da jih je sovjetska vlada na Ruskem posla- la ameriškim komunistom.

Kakor je javnost izvedela za- dnje sobote, bo skupina senatorjev odločno zahtevala, naj predloži državni department vse dokaze, ki jih ima pri rokah, o domnevni propagandi, ki bi jo naj delala sovjetska vlada na Ruskem v sr- bo, da bi zavrhala z Bele hiše v Washingtonu roča pastava.

Državni department bo imel so- daj, ko je kongres na počitnicah, priliko, da pove, kakšno stališče zavzema napram Čiberinovi zahte- vi, naj bodo vse ameriške obšol- litve zoper sovjetsko vlado pre- dolone nepristranskemu tribunalu v-rasajo.

Če se državni tajnik Hughes ne bo zmenil za ta predlog, potem bo takoj potem, ko se senat vrne s počitnic, predložena resolucija, v kateri bo porvan državni tajnik Hughes, naj dokaze, kar je trdil o sovjetski vladi glede komuni- stične propagande v Ameriki.

Senatorji Wheeler iz Montane, Borah iz države Idaho in pa Ner- sia iz Nebrasko, vsi ti močje bodo podpirali takšno resolucijo.

Podpora prišakuje od strani vseh progresivnih in kmečko- delavskih senatorjev. Državni tajnik Hughes lepo molči. Najbrj si prizadeva sbrati podatke, s katerimi misli pod- krepiiti svoje obdolitve, naperje- ne proti sovjetski vladi, o kateri trdi, da ogroža washingtonsko vlado s svojo komunistično propa- gando.

Avstrijski baron pomlva krožnik v New Yorku.

New York, N. Y. — Baron Ju- lij Novotny, sin bivše bogate pla- menitaške rodbine v Avstriji, je došel službo v nekem hotelu na Broadwayu, kjer ponlva krožni- ke v kuhinji.

SENATORJI ZAHTEVAJO DOKAZE.

Wheeler, Borah, Norris in drugi insurgenti v senatu izjavljajo, da državnemu tajniku Hughesu ne bo do- voljene ignorirati obtožnice sovjetske vlade, ki se glasi, da je državni tajnik obelodanil fabriciran dokument glede ruske propagande v Ameriki. Senator Wheeler pravi, da ima Hughes zdaj lepo priliko preizkusiti svetovno razsodišče, za katerega se to- liko poteguje.

Washington, D. C. — Vsa zna- menja kažejo, da državnemu taj- niku Hughesu ne bo dovoljeno ignorirati obtožnice iz Moskve, da je objavil fabriciran dokument glede ruske propagande v Ame- riki.

Skupina senatorjev in kongres- nikov, ki tvorijo takozvani pro- gresivski blok, ne bo tega pustila. Senatorji bodo zahtevali, da državni tajnik izroči senatu vse evidenco, ki se nanaša na komu- nistično propagando. Hughes trdi, da ima evidenco, torej na dan 2. 1923.

Državni department ima priljo- nost, da med prazniki, ko je kon- gres na počitnicah, razodene svoje stališče napram Čiberinovi obto- žbi, ki se glasi, da so po Hughesu objavljena "moskovska navodila" fabricifikat. To je težka obtožba, katere ne more prvi državnik za predsednikom izopa ignorirati. Ako pa bo Hughes še molčal, te- daj bodo senatorji, kakor hitro se snide kongres po praznikih, zahtevali, da državni tajnik izprogo- vori. Wheeler iz Montane, Borah iz Idaho in Norris iz Nebrasko bodo podpirali dotično resolucijo; na njihovi strani bodo vsi pro- gresivni in dva farmer-laboriti iz Minnesote.

Senator Wheeler (demokrat) je dejal, da "rdeči strah", katere- ga je prikral Hughes, je naj- novejšje bojno sredstvo stare gar- de, ki bi rada diskreditirala na- začajoči sentiment progresiviz- ma na zapadu; to je isti element, ki zdaj zahteva, da Zdrulene države stopijo v svetovno sodišče.

Wheeler je dočkal sarkastično: "Državni tajnik Hughes ima zdaj lepo priliko, preizkusiti svetovno razsodišče. Ruski komisar vnanjih zadev Čiberin je obtožil naš držav- ni department, da je objavil po- narejen dokument. Zakaj Hughes ne predloži zadeve svetovnemu sodišču, za katerega se pogajja?"

Državni department molči. Ad- ministracija mora zdaj skrbeti, da justični department res predloži evidenco, ki bo avtentična.

Moskva, 24. dec. — Uradna "Izvestija" so v soboto povertile Hughes-Čiberinovi kontroverni ur- vodnik, ki je zavzel celo prvo stran pod debelim naslovom "Uradne listi ameriškega držav- noga departamenta. Ameriški de- tektivni fabricirali navodila iz Rusije". Hughesovo izjava, da je intovetnost s komunistično inter- nacionalno s sovjetsko vlado pod- prta z nekim članom v "Izvestij" je list prinesel pod naslo- vom: "Članek, ki ni bil nikdar spisan in nikdar tiskan".

Urednik Steklov piše v komen- tarju: "Povečujem, da nisem ni- kadar pisal tega, kar trdi Hughes, pač pa ravno nasprotno, da se tretja internacionala ne more isto- vetiti s sovjetsko vlado, kajti obe sta dve različni in popolnoma lo- čeni instituciji. Vsa znamenja ka- žejo, da so Hughesov dokument fabricirali ameriški detektivji, ali pa je bil kupljen v Latviji, kjer se nahaja tovarna za delanje takih dokumentov in kjer je bilo nareje- ni še na tisoče."

Gregorij Zinovijev, predsednik izvrševalnega odbora tretje inter- nacionalne, je večerj ponovno izja- vil v intervjuju: "Kategorično izjavljam, da so takozvana komu- nistična navodila z mojim podpiso, ki jih je objavil ameriški državni tajnik Hughes, izrita iz trte od zabetka do konca. Nikdar nisem pisal, niti bi se mogel pisati takoga pisma ameriški Delavski stranki."

Washington, D. C., 24. dec. — Državni department je večerj pre-

LABORITI SO ŽE IZBRALI MINISTRE.

Dolavska vlada v Angliji je mrač- krat odgodila dvelet na kapital, pokušila pa bo podhrvetiti pre- mogovnike.

London, 24. dec. — Notranji kralji Dolavske stranke so že sestavili listo ministrov, ki nasto- pijo vlado prihodnji mesec. Na podlagi informacij, ki se niso uradno potrdile, so na ministrski listi sledela imena:

J. Ramsay MacDonald, pred- sednik; Philip Snowden, minister vnanjih zadev; Tom Walsall Arthur Ponsonby, lord kraljevega pečatnika; John R. Clynes, notra- nje zadeve; Sidney Webb, finan- ce; J. H. Thomas, vojni minister; Jos. Wedgwood, administracija; James O'Grady, zvešna tista; Frank Hodges, trgovina; E. D. Morel, kolonije; Vernon Har- born, rudarstvo; F. O. Roberts, pokojnine; Arthur Greenwood, šolstvo; C. W. Bowdman, delo; miss Margaret Bonfield, zdrav- stvo; lord Haldane, lordkancler; Patrick Hastings, justica; E. G. Hennocoe, generalni sekretar; George Edwards, poljedelstvo; Harry Gosling, šolstvo.

Dolavska stranka je senekrat umaknila v programu dvelet na kapital. Stranka se zaveda, da nima večine v parlamentu za us- konitve te naredbe, zato bo pola- kala. Glavno zahteva stranke bo nacionaliziranje premogovnikov na podlagi priporočila Sankeyevega odbora. Mnogi liberalni odo- bravajo to priporočilo in laboriti upajo na njihovo podporo v parlamentu.

Operatorji za zaščanje mezdje.

Lastniki premogovnikov v Illi- noisu bodo zahtevali, da se zni- ša mezdje rudarjem. Pogajanja za novo mezdno pogodbo so začne prve dni januarja.

Chicago, Ill. — Pogajanja med operatorji in zastopniki rudarjev glede nove mezdne pogodbe, ki ima nadomestiti sedanjo, katere potebo 31. marca, so začne kmalu po Novem letu. Vršla se bodo v Clevelandu.

Illinojski premogovniški opera- torji, ki so zborovali v Chicago zadnji teden, so zaključili, da bo- do zahtevali znižanje mezdje. Ra- zume se, da bodo rudarji svrgli to zahteva brez vsake debate. Ka- darji bodo nasprotno zahtevali, da se mezdja povša za deset od- stotkov, delavci pa skrajša na šest ur in pet dni v tednu. For- malni zaključki glede zahtev ru- darske organizacije bodo storjeni na konvenciji v Indianapolisu, ki se otvori 22. januarja.

Lewis in Farrington, ki sta bila velika nasprotnika, sta se pobota- la na sugestijo Gompersa, ki je pozval vse reakcionarje v rudar- ski uniji, naj jim prej potlačijo napredni element med rudarji.

kinil molk samo toliko, da je od- govoril moskovskim "Investi- gom", da dotični članek, v kate- rem se izetvati sovjetska vlada s tretje internacionalne, je bil pri- obben 7. novembra 1922.

Povest "Jimmie Higgins" je zrasla žibe ameriškega proletariata ob časa velike vojne. Dobi se pri Književni matici S. K. P. J.

Poročila iz Jugoslavije.

Od naših stalnih poročevalcev.

Ljubljana, 8. decembra 1923.—Danes se pripeljeta v Ljubljano iz Beograda ministar notranjih zadev Drašković in ministar za javne zgradbe Trifković, da se na licu mesta informirata o zadnjih poplavih v Sloveniji. Včeraj pa sta si ogledala posledice poplave v Zagrebu in okolici. Pričakuje mo, da bo vlada prikočila poplavljenecem v izdatni meri na pomoč.

Minister za javna dela Uzuno- vič je podal ostavko. Kolovodje radikalne stranke ga skušajo to- lažiti, naj ostane, da na ta način prepreči krizo, v katero je postav- ljena radikalna stranka v sled te- ga. Minister pa noče o tem nič slišati. Sploh stojimo pred vlad- no krizo in Pašić bo imel dosti dela, da zaflika položaj, ki je valed različnih zakulisnih intrig zelo zamotan. Govori se, da se tu- di proti zunanjemu in notranje- mu ministru intrigira na vse kriplje iz krogov lastne stranke.

Narodna skupščina zopet dela in sicer je izvolila poseben odbor za uvedbo zakona o uradnikih, ki naj ta zakon prouči. Pri petkovi seji pa je prišlo do burnih scen v narodni skupščini radi ostre kri- tike poslanca Haddžića, ki je oči- tal vladi nepravilnosti pri razde- ljevanju pašnikov v Bosni. Radika- lci in Muslimani so si skočili v laze in predsednik je moral prekri- niti sejo. Po zopetni otvoritvi pa je celokupna opozicija zapustila zbornico in vlada je bila brez kvoruma. Proračun za leto 1923/24 je tudi padel v vodo in zato bo vla- da predlagala dvanajstine.

Mnogo se govori o vprašanju konkordata naše države s Vati- kanom, kojega načrt bo te dni iz- ročen ministrskemu svetu. Kon- kordat je s drugimi besedami re- čeno pogodba, s katero se bo naša država zavezala s katoliško cer- kvijo in ji dala gotove predpravi- ce v naši državi.

Na konferenci zastopnikov vseh ministrstev je bilo sklenjeno, da mora vsak državni uradnik zado- stiti poprej vojaškim obvezno- stim, predno se ga uvrsti v sku- plino, kamor spada po novem u- radniškem zakonu. Vsi oni držav- ni uradniki, ki še niso dosegli 18 let, se reducirajo brez pravice za nadaljne premjake. Oni uradniki, ki so dosegli s starim zakonom do- ločeni maksimum starosti službe, se imajo prevesti na novi zakon in potem upokojiti s pravico do novih dohodkov. Vsi dijaki, ki vrše državno službo, se pa takoj reducirajo. — Na ta način bodo mnogi dijaki zelo prizadeti, ker jim bo drugače študij onemogo- đen.

Pri nas se opaža zadnje čase precejšen boj proti socialnemu zavarovanju delavstva od strani podjetnikov, ki nameravajo tudi preprečiti zavarovanje za starost in onemoglost, ki ima stopiti s letom 1925 v veljavo, kar je zelo nujna zahteva delavstva. Podjet- nici bi seveda radi videli, da bi za delavstvo ne bilo prav nič pre- skrbljeno in kakor hitro je treba par grošev ved odšteti, pa je ob- stoj cele industrije v nevarnosti. Naši podjetniki ne pomislijo, da je dobro preskrbljen delavec ved- je važnosti za obstoj države kot pa kup beračev, kar bi radi na- pravili, samo da bi bili njihovi žepi vedno polni. Podjetniki bi zelo radi odpravili tudi posloval- nice socialnega zavarovanja, ki jih je v Sloveniji 19, katere skrb, da se socialno zavarovanje raz- vaja in gledajo podjetnikom na prate pri prijavi delavcev in var- nostnih napravah. Delavstvo bo moralo samo gledati, da mu pod- jetniki socialnega zavarovanja ne poslabšajo v korist slednjih in škodo delavcev.

Nekaj čudnega imamo zopet po- ročati. Podražujejo se zopet ne- kateri predmeti kakor sladkor in moka in mast. Pa ne valed povod- nji, kajti pri nas je najti vedno dovolj vzrokov k temu. Sicer po- dražitev ni velika, toda brez pod- lage je vse. Denarna kriza k temu gotovo vpliva.

Poročajo nam, da bo promet po državni železnici na Gorenjsko prihodnji teden še odprt, in sicer zasilno, dočim bo do rednega pro- meta trajalo še par mesecev.

Ministrstvo vojne in mornari- ce je podaljšalo dobo za vojne be- gunce do 21. januarja 1924, v kateri se lahko vrnejo brez kazni vsi tisti, ki hočejo biti deležni amnestije.

Fovest "Jimmie Higgins" je zrcalo duše ameriškega proletariata ob času velike vojne. Dobi se pri Književni matici S. N. P. J.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Kakšne koristi ima Belokrajina od lesne industrije. Naš svet je reven. Tisto malo vina, kar se pri- dela tod, je vse, kar daje kmetu življenje, ker drugih dohodkov ni. Graščine so imele včasih veli- kanske šume, ki jih bo kmalu kon- cee. Kmetje so imeli svoj čas pre- cejnjo korist od teh šum, ker so dobivali potrebno kurivo, pa tu- di stavbeni les proti ugodni od-škodnini. Ali so plačali nekaj v denarju, ali pa so z delom odsu- žili.

Kako je danes! Kmet plačaj i- sto ceno kakor trgovec in ne gli- haj! Nič ne pomisli na to, da je ravno kmet obdeloval zemljo in dajal življenje tudi graščakom, ki so ga oropali s trdo silo vseh gozdov. Med vojno je avstrijski erar s silo napravil železnico pre- ko najboljšega kmetijskega sveta v Veliko Bukovje, ki je do malega še vse na tleh. Delo se plačuje tako sramotno nizko, da ni mo- gote domačinom zaslužiti ničesar. Zato se kliče jedno bosansko rajo na delo, ki dela za par kil moke in zasluži jedva par grošev — samo da si ohrani golo življenje.

Kako izgledajo naše ceste, ve prav dobro vsakdo, ki mora vozi- ti po njih. Cestni odbor je proti velekapitalu skoraj brez moči. Kajti če zahteva upravičeno go- tove vsote od podjetij, ki skoro izključno uporabljajo ceste, že je cel kup advokatov na mestu, da delajo prizive in pritožbe v korist tujih podjetij, a na veliko škodo našega izmozganega ljudstva. Škoda, ki jo bodo naredili ti iz- koriščevalci na debelo, se bo po- znala več let, a stroške za vse to bo plačeval zopet le kmet.

Če stopi kmetstvo živinče po pest gozdne krme, že je tu držav- ni uradnik, ki priveže vola z de- belo žico za drevo, da ga najde posestnik komaj čez dva dni. No, nič zato, gospodije, ki so prišli z jugovzhoda, poznajo bakšiš, ki je odpiral trdnjavska vrata v starih časih, pa ne bi kakega privan- dranca malo pridobili za svoj "gečest"!

Kaj se vse godi v Vel. Bukovju ne ve nihče, razen okoliške vasi, ki trpijo in v strahu prenašajo vse. Če stopi kmetsko dete po žep- ke jagod v lozo, ga nažene ži- dovska svojat s konji in mu ukra- de pri tem klobuk in čevlje. Kmetski človek hodi po kilo smod- nika, ki ga rabi za krčenje kame- nja na svojem nerodovitem kra- škem svetu od Poncija do Pilatu- ša, s judovskim dinamitom so se pa že uničili stotisočih ribje zalege v Kolpi in ni nikogar, da bi temu napravil konec.

Žalostno je pri vsem tem, da se je par domačinov popolnoma vdi- njalo tem ljudem. Naj bodo pota- laženi — hoste bodo posekane in potem bo konec glorijske. Koliko se vendar koristila vsa podjetja naši splošnosti? Kaj so darovali za naše uboge, kaj so storili za prospeh kmetijstva ali prospeh naše kulture?

Štiri dolga leta se je tvrdka Be- nedik naravnost norčevala iz lju- di in je šele sedaj popravila pre- lazno na svoji gozdni železnici.

Božidar Sever, bivši član raz- mejitvene komisije v Prekmurju, ki je bil protizakonito od Madžar- rov dve leti zaprt, se je končno vrnil v domovino. V ječi so ravnali Madžari s njim tako slabo, da je prišel domov teško bolan.

Skupščina. Položaj v akupščini je skrajno napet. Opozicija hoče preprečiti sprejem rednega pro- računa in izgleda, da bo to opozi- cijo uspelo. Zato pripravljajo ra- dikali že dvanajstine. V zvezi s polomom Radića na Angleškem se opaža splošno pripravljenost strank za preorientacijo, kako da bi lažje vplivale glasove Radićev- cev. Na vsak način je jasno, da je sedanji režim tako gnil, da mo- ra biti človek že kulukar, da ne nastopi proti njemu. To se je zla- sti pokazalo ob priliki sklepanja o njunem predlogu, da se od po- vodnji prizadetim izplača podpo- ra, kar je vlada preprečila.

Železniško ravnateljstvo v Ljub- ljani misli ustanoviti železniški minister Janković. Ravnateljstvo bo obsegalo vse državne železnice in južno do Zagreba.

Vlada je izdala naredbo, po ka- teri se smejo v kinematografi- nih filmih uporabljati samo slo- venski, hrvatski in srbski napis.

Proti Radiću je nastopil "Ob- zor", največji hrvatski dnevnik. Razsulo Radićeve stranke se po- lagoma pričinja.

Naša politika. Na nekem ban- ketu na Poljskem je dejal dr. Spaho, da je v bosanskih moha- medancih slovanska kri in da bodo zato bosanski mohamedanci ved-

no za vseslovanako idejo. Lepo to! Ali kako bodo izvedli vseslovan- sko idejo Spahovec, ki še jugoslo- vanske ne morejo pojmovati!

Boj jugoslovanških škofov. Pred kratkim je bila v svetovnih listih javljena vest, da namerava papež imenovati za Jugoslavo- kardinala. Med vsemi katoliški- mi škofi Jugoslavije pa zavzema na vsak način prvo mesto zagreb- ški nadškof, ki ima poleg tega tudi največje dohodke. Premože- nje zagrebškega škofa je velikans- ko in zagrebški listi so pred ted- ni poročali, da ima zagrebški or- dinarijat še iz časa pred vojno naloženih v Londonu 6 milijonov funtov ali skoraj 1400 milijonov dinarjev. Kakor poroča sedaj za- grebška "Slobodna Tribuna" se je vnel za mesto zagrebškega ško- fa ljut boj med jugoslovanškimi škofi. Sedanji zagrebški nadškof dr. Bauer je sicer zelo dobrega zdravja, toda ker ima že 70 let, mu hočejo viliti koadjutora s pravico nasledstva. Bauer sam je bil koadjutor prejšnjemu nadško- fu dr. Posiloviću in zato se je mor- al dr. Bauer z mislijo novega koadjutora sprizajntiti. Toda zato pa zahteva Bauer za sebe pravico, da bo imenovan za koadjutora du- hovnik, ki mu je osebno simpatič- en, ne pa kak odkrit nasprotnik. Odlučil se je zato za svojega biv- šega tajnika, sedanjega zagreb- škega župnika dr. Svetozarja Rit- tige, ki je znan tudi po svojem iz- stopu proti Radiću. Proti dr. Rit- tigu pa je nastopil ljubljanski škof dr. Jeglič. Posrečilo se mu je namreč dopovedati Vatikanu, da je klerikalnega poloma pri zad- njih volitvah kriva samo hrvatska duhovščina. Na Hrvatsko morajo prihiti slovenski duhovniki, ki bo- do potem poskrbeli, da bo tudi na Hrvatskem trdno usidran rimski klerikalizem. Ko je bil v Ljublja- ni rimski nunej, monsignor Peli- grinetti, je bil ta čisto pridobiljen za Jegličev nazor in zato je bil imenovan za škofa na Krku, dr. Srebrnič, pa čeprav ni v krški škofiji niti 1 odstotek Slovencev. Proti Jegličevemu načrtu pa je nastopil sarajevski nadškof dr. Ivan Šarić. Tudi ta je jezuitski učene in za časa Avstrije je prid- no delal pesmi na čast Francu Jo- sipu in Ferdinandu. Kasneje je izdajal list "Nedjelja", v kate- rem je propagiral versko nestrap- nost. V zadnjem času pa se je že- lo približal radikalom in z njih- ovo pomočjo upa postati zagrebški nadškof in kardinal jugoslovan- ski. Ko je nastopil dr. Šarić, je uvidel dr. Jeglič, da ne more v svojim načrtom popolnoma pro- dreti in zato je pričel kandidirati Hrvata dr. Lončarića, ki pa je čis- to njegovih političnih nazorov.

— Tako je danes vprašanje za- grebškega nadškofa še nerešeno. Ne pečali bi se s tem vprašanjem, če ne bi imelo to vprašanje tudi velikega političnega pomena. Se- danji zagrebški nadškof dr. Bau- er se za politiko dosti ne meni, dočim pa sta tako dr. Šarić ko dr. Jeglič prava eksponenta rimske- ga klerikalizma. Z imenovanjem zagrebanega klerikalca za jugo- slovansega kardinala, bo dobil klerikalizem novo veljavo, pa tu- di novo moč, ker so z mestom za- grebškega nadškofa zvezani mili- jonski dohodki. Ni pa za narod vseeno ali bodo ti milijoni upo- rabljeni v blagor naroda, ali pa samo v klerikalne namene. Ime- novanje koadjutorja zagrebškega nadškofa je zato politično vpra- šanje in gospoda v Beogradu naj v tem vprašanju ne nasede.

Reka je dosedaj veljala Italijs- ke po njihovih računih 600 milio- nov lir ali skoraj 10,000,000,000 naših kron. In pri vsem tem je reško ljudstvo gladno že leta. Fa- šisti se torej na korita dobro razu- mejo.

Uvoz moke v našo državo bo prepovedan. Tozadeven predlog je že predložen ministrskemu svetu.

Žetev tobaka bo letos jako do- bra, da bomo mogli kriti ves do- mač konzum in izvoziti še 6 mili- jonov kg tobaka, ki predstavlja vrednost pol milijarde dinarjev.

Krški škof dr. Srebrnič bo po- svečen dne 8. decembra v Ljub- ljanski stolnici.

Krava — ocesni operator. — Pred dnevi smo brali slavo neke- mu Angleškemu zdravniku, ker je 5 letnemu slepcu s operacijo vrnil pogled. Pri nas pa se je zgo- dilo, da je prava štirinogata krava naredila še večjo operacijo in ozdravila 10 letno slepoto. Posest- nik Andrej Sotlar na Bojemem pri Brežicah je bil že deset let popol- noma slep na obe oči. Po navi- di je opravljal lažje domače de- lo. Tako je v pretečenem poletju popravljal v hlevu klajo pri kru- vah. Pri tem pa ga je sunila ena

z rogom v oko, kar je povzročilo precejšnje bolečine. Še isti dan pa se mu je začelo svitati pred o- česom in naslednje dni je ginila bolečina in se jačal tudi vid tako, da zamore sedaj z velikim vese- ljem opravljati vsako delo, ker popolnoma dobro vidi na to oko.

CERKVENI OBČANI PROTI NAZADNJAŠKEMU PREDIGARJU.

(Nadaljevanje s prve strani.) pred nazadnjaki in mračnjaki. Sedaj ni čas, da bi človek sedel lepo za pečjo. Čas je, da dvigne- jo novi preroki svoj glas, in čas je, da se umaknejo starokopitni duhovni novim nazorom.

Da se tudi rimska duhovščina boji modernističnega gibanja, ki se je pričelo v episkopalni cerkvi, nam dokazuje pridiga monsinjor- ja Kellyja iz Chicagoa. Ta je najprej ugotovil in zago- tovil svojim ovčicam, da ni zase- daj še nobenega prepira v rimsko- katoliški cerkvi med modernisti in fundamentalisti.

"Če ni učee cerkve," potem ni sploh nobene cerkve," je dejal omenjeni rimski duhoven. "Krist je to jasno povedal, ko je rekel apostolom, naj gredo po vsem svetu učiti vse narode.

"Tajenje deviškega spočetja je le en korak, ali logično pa daje vzrok še drugim, ki vsi vodijo na pot iz kristjanstva v paganimizem.

"Liberalni duh, kakor ga sedaj umevajo in razlagajo mnogi, je apel do galerij in tistih, ki ne mi- slijo. Pravi liberalci sploh ni no- ben liberalci. Je le bojevnik proti Kristu in kristjanom. Nikakor ne priznam, da moremo verjeti karkoli, in biti obenem kristja- nje.

"Nikakor ne priznam, da so vse vere dobre.

"Nikakor mi ne gre v glavo, ka- ko to, da bi cerkev morala izpre- meniti svoje nauke, če se hoče

NA TISOČE NJIH HVALI ČUDOVITOST ZDRAVILA LAXVIBUR COMPOUND.

The Laxal Medicine Company, Pittsburgh, Pa. ima v svojih arhivih imena tisoče človek- ki so vdale svoje Laxvibur Compound pravo zdravilo za šenske in mnoge let. To zdravilo drži urvrško smatranje stran od vseh vrst. To zdravilo vas obvaruje pred vsakimi boleznimi. Vam izboljša oči, bledost, vredi vase slabotno šensko stanje in varuje mnoge pred operacijskim nočem. Vseka bo- lezen ali nered vam gotovo postoi tako smat- menje. Zbledi vaš obraz, vam vnamo lepoto- no obliko lica, usiti vako prepričljivo, skratka napravil vas stezo mnogih pred, če ča- zata. Kdo sploh hoče ostarelo ovanje šen- sko? Njuno življenje potem je rešeno. Laxvibur Compound za šenske je nepre- njive vrednosti. Ve bi morali jemati to zdravilo ako imate nareda perilo, očiho- lost, omedlevice, bolečine, agubo časti do- jedil, bledavost, bolečine na oblistih, mrzle roke in noge, mras po životu, vdičanje v grlo, omotico, slabo delujoče crece, bolečine okrog srec, nervoznost, kronični glavobol, pizanje in bolečine v želodcu, bolečine v kri- lu in med ramami, slabo prebavo, bolečine pri odtekanju vode, vročice na notranjih organih, agubo spanca, srbečico, srpnitico, bolečine v udih, agubo spomina, bolečine v nogah, melankholija, in splošno oslablost. Narediti si dobrega zdravlja, ki je slavno med šenski in hvalešna bodete danu ko ste ocpitla in oglas. V treh kritičnih pe- riodah šenskega življenja, dorast v deklino dobo, šensko dobo še posebno ob nosečnosti in pri lakoznanj apremembi šenskega življe- nja. Laxvibur Comp. za šenske bolniki je nepreprečljive vrednosti. Dovolj Laxvibur Comp. zdravila za zdravlje- nje stane le \$19.42 je pa vredno milijone za bolnico, se vam pošlje po sprejemu de- narja in vrnitvenem plenu ali kromer kri- sijo poslan v plenu, Naslov: LAXAL MED. CO., Dept. 84, 609 Laxal Bldg., Box 963, Pitts- burgh, Pa. Zavarovalnica svojega šen- sko boj. (Opomba: Vsa korrespondenca ostane tajna.) — (Advertisement.)

POŠILJANJE DENARJA ZA BOŽIČ



Gotove tudi letos ne bodete po- sabili svojcev v starom kraju, tem- voč jim bodete poslali primeren denarni dar za božične praznike! Cim prej opravite to opravilo, to- lika bolj!

Naša banka je ukrenila vse po- trebnosti, da bodo ajzne božične po- šiljave hitro in točno dostavljene prajemnikom.

Denar lahko pošljemo POTOM POSTE in POTOM BRZOJAVNE- GA PISMA.

Denar poslan potom nas je in- plačan prajemniku na njegovu de- mači pošti brez vsakega odbitka.

DOLARJE V JUGOSLAVIJO pošilja naša banka potom pošte ali korojava!

NAŠE CENE so vedno med naj- nižjimi. Prepričajte se!

V STARI KRAJ — na Božič! Ako ste Vi med calmi, ki namer- avate praznovati Božič v starom kraju, potem je v Vado korist, ako se poslužite tvrdho, ki je mogo- ce točni in solidni postrežbi. Ako ste namenjeni dobiti hoga- le staroga kraja, nam pošljite po- daljša pajenstva. SLOVENSKA BANKA Zakrajsek & Čošark, 76 — 8th Ave., New York, N. Y.

prilagoditi veku ali emi sami uri časa, ko mečejo ljudje vse, kar je rešilo svet in ustvarilo civilizaci- jo, v en koš.

"Strpnost, v katero verujem jaz, je sovražiti greh in ljubiti grešnika. Kristjanstvo je, kakor ga je naredil Krist. Svet ga lahko sprejme ali pa zavrne. Ali ne mo- re pa biti nikakršnih kompromisov glede vere."

Ta duhoven je govoril, kakor pač govori vsak rimski duhoven. Če bi rekel kak drugoče, bi bil modernist, bi bil razkolnik, bil heretik. Iz njegovih besed je po- polnoma razvidno, da ne smejo katoliški verniki misliti. Cerkev uči, in njeni verniki se morajo brezpogojno pokoriti njenim od-

redbam in se ravnati po njem naukih, pa če so le-ti tako mo- ni, kakor je bil oni o tem, da naša zemlja ravna miza, ali češ, da je bil Krist devičko spo- v Marijinem telesu.

Aleksandrova mati je bila huda, ko si je njen sin pravi- božanski izvor, in gotovo bi bil Marija jezna na tistega pape- ki je sprejel dogmo, po kateri morajo vsi katoliški verniki ver- vati v to, da je s sv. duhom ro- la Krista.

Ali želiš znati pravilno pisan- čitat angleško? Narodi si "ven- sko-angleško slovnico", kat- je izdala in ima na prodaj ževna matica S. N. P. J.

Advertisement for 'Vabilo k igri in na PLESNO VESELICO' (Invitation to a game and dance party). It includes details about the event on December 31, 1923, at the Moon Run, Pa. location, and lists names of participants and organizers.

Advertisement for 'VABILO NA VESELICO' (Invitation to a party). It mentions the location 'Slov. izobraževalni dom, dr. "Vihar" v Krain, Pa.' and describes the event as a festive gathering with a band and dancing.



NEVARNA BOLEZEN

se večkrat razvije iz zanemarjenosti prehlada. Milijone ljudi umre vsako simo valed navadnega prehlada. Kateri prehlajeni je najboljši, da vzamete skodlec gorkoga zdravilnega čaja: za čaja: ta pomaga ogreti ohlajeno kri, poveča kroženje krvi in od- strupe in črev.

Se ved let ljudje rabijo Bolgarski selišni čaj za odganjanje prehl- in držanje zdravega života. Zdravniki vse naokrog priporočajo ljudem, ki si prekrbe Bolgarski selišni čaj in naj vživajo gorkoga, da tako po- gajo pregnati prehlad. Zdravniki vedo, da čisti zdravilni selišni čaj Bolgarskem selišnem čaju je slo dober za ljudi, da si vdrže želodec, in obisti in čreva čista. Lekarnarji s veseljem priporočajo Bolgarski seliš- čaj, ker vedo koliko dobrega stori ta čaj.

Bolgarski selišni čaj deluje hitro. Dajte ga skodlec strokom. Pripravite se na boj s škodljivimi boleznimi. Pošljite k vašemu lekarnarju še danes in upravnite se s tem selišnem čaju, ali vam ga pošljemo poštino prsto, volji družini ali \$1.25, ali 2 za \$2.25 ali 3 za \$3.25. Nalobv jer Marvel Products Company, 600 Building, Pittsburgh, Pa.

Advertisement for 'VARČLJIVI NAROD' (Frugal People) and 'KASPAR STATE BANK'. It promotes a savings plan with a goal of \$1,250,000.00 and lists the bank's address in Chicago, Illinois.

William Dunne pride v Chicago.

Chicago, Ill.—William F. Dunne pride v Chicago, kjer bo povedal, kako mu je šlo na portlandski konvenciji Ameriške delavske konvencije, ki je zastranjska znamenita, ker je bil tam Dunne delež tiste skupščine. Govoril bo tukaj dne 2. januarja zvečer v poslojpu Turner Hall na 820 North Clark St.

Druga dva govornika, ki bosta govorila na tem shodu, bosta Robert Minor, ki je slovit delavski kartunist in urednik lista "Liberator", in pa Earl R. Browder, ki je član narodnega eksekutivnega odbora strokovne unije izobraževalne lige. Za zabavo bo skrbel pevsko društvo "Freiheit" in pa dobroznani "Studio Players", ki bodo vprizorili Reddovo enodejanko "Moondown". Pred nekolikimi leti je bila ta igra vpričakovana v New Yorku z dobrim uspehom.

Celo kapitalistični listi so priznali, da so bile besede, ki jih je izrekel Bill Dunne vprico generala Gompersa in njegovih reakcionarnih pribličnikov v Portlandu, tvorile najznamenitejši govor, ki ga je še kdaj slišala kaka konvencija Ameriške delavske konvencije. Dunne je velik govornik. Ognjevit je v besedah in temeljit v dokazovanju. Dunne je bil edini komunist na portlandski konvenciji. Bil je delegat delavskega sveta iz Butte, Montana. Ker je z vso odločnostjo nastopil proti mahinacijam Gompersove klike, so bili vsi Gompersovi pristaši iz sebe. Tako jih je bil ujezil, da so ga spodbili s konvencije, ne da bi kdo vpristojevali dejstvo, da je bil pravilno izvoljen delegat.

Ze celo vrsto let je bil Bill Dunne aktiven bojevnik v sprednjih vrstah unijske gibanja. Dunne je član centralnega eksekutivnega odbora Delavske stranke, ki bo priredila omenjeni shod na dan 2. januarja v Chicagu.

Vzgoja pri starih Grkih.

Stari Grki so verovali v življenje po smrti, ali pri vzgoji jih to dejstvo ni zadrževalo, da bi ne posvečali svojih misli življenju na tem svetu. Telesno življenje jim je bilo enako važno kakor duševno, v skladu vzgojene duše in telesa so videli dovršenost človeka. Po tem so torej tudi razvali vzgojo in obrazovalni telesne in duševne sposobnosti. Telovadba jim je bila sredstvo za vzgajanje telesa, godba pa za izpopolnjevanje duše.

Po grških gimnazijah so se mladeniči vežbali v skakanju, dirkanju, metanju plošč, metanju kopja in rivanju. Teh pet vežb so zvali pentatlon. Razen tega so imeli olimpijske igre in druge verske in narodne svečanosti, na katerih so imeli dovolj prilike za vežbanje teles in zabavo.

Godba je bila Grkom silno priljubljena in sredstvo za duševno izobrazbo. Godba jim je služila zabavi, krotila njih strasti in budila težnje po plemenitosti in vzvišenem. Pri svečanostih so plesali v zborih, ki jih je igrala godba, peli so in igrali. Pojem muzike jim je pozneje služil kot važni predmet pri vseh naukih, s katerim so izpopolnjevali svoj razum.

To je splošna poteza o vzgajanju starih Grkov, posebna pravila za vzgojo pa nam nudijo grški filozofi Sokrat, Platon in Aristotel. Ustanovitelj novejših grške filozofije, Sokrat (rodil se je leta 469 pred Kristom), je trdil, da je vzdržnost temelj krepkim, katere ne zahtevajo, da se človek bliža božanstvom. Spoznati samega sebe je glavni in končni cilj človeka, ker samo tisti je lahko dober, ki je spoznal svojo dušo in svojo moralno zavest, v kateri se skrivata srešnica in dobrot. Sokrat misli, da je človeka treba privedi do spoznanja resnice, razkrivati mu zablude, v katerih se je dotlej nahajal in opozarjati ga na resnico, do katere je prišel na ta način. Te svoje nazore je modrijan izdal po svojih govorih, pisal pa je svetu in bogovom zanje svoje življenje leta 399 pred Kristom.

Sokratov učence Platon (umrl je leta 347 pred Kristom) ni trdil kakor njegov učitelj, da je vsako življenje zlo, temveč da je zlo samo tisto uživanje, s katerim se zadovoljiva nečistim pohotnostim. Krepot je po njegovem mnenju glasje v duši, ki se deli na modrost, hrabrost in zmernost. Prva izvira v človekem umu, druga v srcu in tretja se ravna po člove-

ških težnjah. Poleg teh pride v obzir še pravičnost, ki drži duši ravnotežje. Modrost je najodločnejša krepot in cilj človeškega življenja naj bo težnja za modrostjo. Da se to doseže, je treba osvoboditi človeško dušo vseh telesnih okov. Poleg tega mora človek živeti v državi, kjer so interesi celote nad interesi posameca. Država pa je zopet dolžna, da se bori za vzgojo mladine, ker le na ta način si more zagotoviti trden obstanek.

V prvi dobi detinstva je treba paziti na telesni razvoj. V tej dobi je tudi treba že pričeti lepoznavsko in naravoslovno vzgojo. Pri sedmem letu otroka je že treba vaditi njegovo telo, v desetem pa učiti ga pisanja in čitanja. Od 14. do 16. leta je treba dati človeku glasbeno izobrazbo in naloga glasbe naj bo, da vzbudi v učencu smisel za vse, kar je lepo in dobro. Dečki in deklice se imajo učiti istih predmetov, toda deljen drug od drugega.

Njegov učence in najslavnejši grški filozof Aristotel (umrl je leta 322 pred Kristom), je v svojih delih razvil lastne misli o vzgoji. Človeka napravljajo, da je človek, troje: priroda, navada in izobrazba. Vzgoja sestoji iz navade in izobrazbe. Navada omogoča duši do čudežne izobrazbe. Že pri detinstvu je treba čuvati otroka, da ni brez posla in da se v igri bavi s tem, kar mu bo v življenju resnično delo.

Iz otrokove okolice je treba odstraniti vse, kar mu je škodljivo, ne sme se mu dati prilike, da bere srmatne spise ali gleda slike. Po dovršenem petem letu je že treba pričeti z vzgojo na ta način, da se detetu pokaže vse, kaj ima delati, da delo potem sam nadaljuje. Po dovršenem 7. letu naj prične izobrazba, ki sestoji iz elementarnega nauka in telovadbe. Izobrazba mora biti enotna in voditi jo mora država. Od štirinajstega do enindvajsetega leta naj se učence vadi v godbi, katere naloga naj bo, da mu duši strasti, dokler se vadi v telovadbi, jekoslovju in filozofiji. Z znanstvenim ukom naj bodo spojene tudi telesne vaje. Naloga telovadbe je, da razvije človekovo telesno lepoto in pogum, ki pa zopet ne sme segati v divjaštvo. Pri izobrazbi se je treba držati stalne metode. Izobrazba bi pa človeku malo koristila brez plemenitosti duše. Treba je mladino navajati na kreposti in spoštovanje, brez katerega ne more obstojati nobena država. Samo kreposten človek je vreden državljan in končni cilj vzgoje človeka vendar je, da postane iz njega vreden državljan.

Vojaška diktatura proti unijam.

Berlin. — (Louis Lochner za Fed. Press.) Organizirani delavci Berlina kipijo jeze proti vojaški diktaturi generala Seekta, kateremu je predsednik Ebert, čeprav nekdanji socialistični voditelj, poveril vso izvrševalno moč vlade. Seekt tako brezobzirno tlačil fundamentalne pravice organizirane delavstva, da se ono le s težavo zadržuje, da ne skliče splošne stavke.

Zadnje dneve se poleg drugih malih odigravata dve važnejši stavki. Prva je ona tiskarske stroke. Tiskarji so spoznali, da se ne izvršujejo obljube, ki so jim jih dali podjetniki, da bodo tako višali njih meze, kakor bo šla navzgor cena živlom. Ena glavnih funkcij berlinskih tiskarskih podjetnikov je namreč danes, da neprestano tiskajo papirnati denar. Dan pride in gre, vsak je enak, poplava papirnatega "denarja" pa je vedno večja. Vedno niže je cena marka, tako da je bankovec za 1.000.000.000 (tisoč milijard) že nekaj tako navadnega kakor v Ameriki dolarski bankovec, vreden pa je danes že samo 40 centov.

Vojaški diktator je prišel do tega, da je tiskanje denarja danes potrebna industrija, proti potrebnim industrijam pa je izdal odlok, da je v njih prepovedana vsaka stavka ali agitacija za stavko. Toda lačni tiskarji vseeno niso prišli delat. Seekt je dal aretirati vse unijske organizatorje. Stavka se je nadaljevala. Pikete so pozapri. Unijske seje so bile prepovedane. Toda stavka traja še dalje z vso trpkostjo boja za delavstvo proti vladi, ki množi bajonete.

Takozvana Tehnična najnostna služba, katere je rekrutirana iz prejšnjih častnikov, dan prejšnjih plemenitšev in takih nepotrebnih trofov v človeštvu, je bila poklicana, na zavzamejo nje člani mesta stavkarjev. Prišli so v grahah. Vsak je prejel bonus v gotovini kot nekako nagrado na stroške bankrotirane vlade. Najeteži od "Tehnične najnostne službe" pa niso mogli zavrteti tiskarnice. Tako so vojaške oblasti ukazale tiskarjem, ki prejemale podporo nezaposelnosti, da morajo tako zavzeti mesta stavkarjev sicer jim bo brezposelnostni fond odtrgal vsako daljno pomoč.

Dvomljivo je, če se bo še dolgo mogla obdržati stavka. Zakladnice unij so prazne, delavci sami tako obubožani, da nikakor ne bodo mogli vztrajati. Velika nevarnost je, da bodo tiskarji izgubili stavko, kajti boriti se morajo proti neprimerno močnejši vojaški sili.

Druga zelo važna stavka je ona mlinarskih delavcev. Stavka velja za šest sto mlinarjev, čeprav vlada smatra to industrijo za potrebno in je ljudstvo res lahko radi nje prizadeto ker ne bo sredstev za kruh. Toda to ni v oči mlinarjev nikako opravičilo, ker ne morejo zapopasti, zakaj bi vlada dovoljevala lastnikom mlinarskih podjetij ogromne profite, oni pa da bi še dalje prejemale plače, pri katerih jim je obupati. Ko je stavkovni odbor prišel na vladno posredovalno konferenco, je našel tam zastopnika diktatorja Seekta, ki jim je povedal, da bodo aretirani, če stavke takoj ne prekličejo. Stavkovni odbor se je seveda zoperstavil in ni preklical stavke.

Bili so v zaporu in prisiljeni, da so se pogajali s policijskim komisarjem radi stavke. Slednjic so stavkovni odborniki pristali na kompromisno odločitev stavke.

Berlinska centralna delavska federacija je izdala protest ter zagrozila s strašnimi posledicami, ako bo vojaška diktatura nadaljevala s takim stopanjem proti delavstvu.

Bili so v zaporu in prisiljeni, da so se pogajali s policijskim komisarjem radi stavke. Slednjic so stavkovni odborniki pristali na kompromisno odločitev stavke.

Ljudje brez vlade.

Na pol poti iz Južne Amerike v Afriko, nekako v sredini Atlantskega oceana, živi ljudstvo, ki ni ma vlade. Njih domovina je otok Tristan da Cunha, kakor mu je dal ime portugalski raziskovalec po sebi pred štiristo leti. Volkaničen vrh kakih osem tisoč čevljev visok, nadkriljuje otoku, ob vzhodni njega pa so kleči, ki se dvigajo kakor sive grobnice nad šumečim morjem in okostnjaki razbitih ladij. Tivajoč jih doli od južnega pola je vihar naganjal nemožne ladje proti skalam Tristan da Cunha ter sosednega Nightingala (Slavčka) in Nedostopnih otokov. Največ otopčanov so bili nezaheljeni obiskovalci; nikake izbire niso imeli. Viharji so jih nagnali tja, razbili njih ladje ob klečeh, mornarji so si rekli borno življenje in se zatekli na otok.

Pred stoletjem je Anglija poslala na ta otok čete, naj pazijo na ladje, ki bi si morda prizadevale rešiti Napoleona, jektika na Sveti Heleni, kakih tisoč milj odtod oddaljenem otoku. Ko so bile čete odpoklicane je vojak William Glass s svojo ženo vprašal, ako sme ostati na otoku. Leta se potekala, Glassova družina se je množila, a tako so se sploh množili prebivalci otoka, ki so se reševali sami z razbitih ladij. Otok je postal nekaka angleška kolonija. Na otok so bile rešenim mornarjem importirane žene in uvedena je bila letna pošta. Poštna služba pa se ni nadaljevala, kajti doznalo se je, da se je tekom vsakega leta nabrala za otok komaj dvanajst pisem. Vse pogovarjanje, ki ga imajo danes s svetom otočani je daljnogled in skupina zastav za signaliziranje, da otočani pokličejo mimoido-

De Valera študira Einsteinovo teorijo.

Dubila, 24. dec. — Eamon de Valera, vodja irskih republikanov, študira v zaporu Einsteinovo teorijo o relativnosti. Vlada je izpustila že mnogo republikanov, toda voditelj kot je de Valera in drugi najbrž ostanejo v ječi.

Zenitvena ponudba.

Slovenec star 46 let, želi se seznaniti s Slovenko ali Hrvatico v starosti od 36 do 46 let, bodjal dekle ali vdova z enim ali ne več kot dvema otrokoma v svrhu ženitve. Jaz sem samec, imam svojo domaćijo in za bogostvo se ne oziram. Resne ponudbe je poslati na naslov: S. T. Box 52 Shepherd, Texas. (Adv.)

RAD BI IZVEDEL

za naslov Jožef Stanika (po domače Malnarjev Jože) iz Rakovnika, fara Šmilhel pri Novem mestu na Dolenskem. Iz starega kraja je prišel leta 1920 v Pueblo, Colo. Rojake ujudno prosim če kdo ve za njegov naslov, da mi to naznani, ali pa ako bode sam ta oglas čital naj se mi nemudoma prijavi na moj sedanjji naslov: Johan Jakše, P. O. Box 219, Auburn, Ill. (Adv.)

Moderno čudo.

John Slovák pripoveduje o modernem čudu, ki je nastal v bližnjem premoreškem mestu, ki na je skoro neverjetno. Po njegovi zgodbi, bilo je pred nekako dvanajsetimi leti, ko je imel neki premoreški zdravnik in slabo hčer, nekako otrog 18 let staro. Dekle je bilo bolno aklve vse svoje življenje iz otroških nog. Nikdar se ni igrala s drugimi otroci in bila je zelo bleda in slaba. Je izostajala iz šole in včasih ji je bilo slabo. Hčer je morala ostati v postelji po vsi dni. Ni bila zmogla se niti eno delo in bila prava nezdrava in slaba. Njen je oče precej dobro znal in je silno večinoma vse za zdravnik, zdravila itd. Sicer se je za mislilo, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo o velikih trakuje, ki povzročajo mnogo smrti. Prečitala je vse snake in jih primerjala s svojimi in postala tako prepričana, da njena hči mora biti isto mlada dama, ki je v knjigi opisana. Njegova žena je odtlej potem toliko časa, da je naročila zdravila za trakuje. Če ravno je bil edo popolnoma prepričan, da bodo vrpol denar stran se je kajpak vrgel podutil doživela, da ji zdravilo je poskušal uporabiti vsa zdravila, vendar ni bilo nič. Njegova žena je v knjigi, da dekle gledalo neko knjigo, ki jo je menda slučajno posodil nek zdravnik v njih hiši, v kateri se je razpisalo o različnem zdravljenju trakuje, ki razvaja človeško življenje. Pri preučevanju te knjige je prišla na stran, kjer se je opisovalo

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (sivem Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

Datum v obljepju n. pr. (Dec. 31-23) poleg vsakega imena na naslova pomeni da vam je s tem dnem potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

FRANČISKANI IN SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA.

Velika je domišljavost slovenskih frančiskanov v Ameriki. Zadovoljni niso, da gospodujejo le v cerkvah, v katerih so gospodarji, ampak ukazovati hočejo tudi slovenskim podpornim organizacijam. Pri K. S. K. J. so si že opekli svoje krelje. Ustanovili so na to novo podporno organizacijo, s katero pa nikamor ne morejo. Zadnje čase so se pričeli zaletavati tudi v članstvo Slovenske narodne podporne jednote. Ukazovati mu hočejo, kako naj misli v verskih stvareh in kako naj jih izpolnjuje. Da dobijo moč nad članstvom, se poslužujejo pekla kot strašila, s katerim mislijo ostrašiti ameriške Slovence, da se ponižno in prostovoljno vrnejo pod frančiskansko komando.

Slaba mora prestiti gospodom frančiskanom, da se oprijemljejo in poslužijo takega sredstva. S peklom se mogoče danes dajo strašiti otroci, ker njih pamet še ni dosti razvita. Pametni in odrasli ljudje se ne dajo strašiti s takimi čenčami, ki so mogoče bile vplivne v srednjem veku.

Gospodje frančiskani si naj zapomnijo, da zna članstvo Slovenske narodne podporne jednote samo voditi svojo usodo in ne potrebuje prav nobenih nasvetov od frančiskanov. Gospodje naj ne pozabijo, da Slovenska narodna podpora jednota ni njih fara, v kateri lahko absolutno vladajo in narekujejo. Slovenska narodna podpora jednota je podpora organizacija in v nji odloča članstvo po svojih zastopnikih na konvencijah, ali pa samo s splošnim glasovanjem. Slovenska narodna podpora jednota je podpora organizacija, ki točno izvršuje vse svoje obveznosti, v kateri ni uveden frančiskanski absolutizem, ampak je skoz in skoz demokratična. Slovenska narodna podpora jednota ni do danes izključila nobenega člana, ker je hodil v cerkev ali spolnjeval cerkvene obrede. Kdor hoče hoditi v cerkev, mu S. N. P. J. ne brani tega.

Ampak Slovenska narodna podpora jednota izdaja svoje glasilo. Članstvo S. N. P. J. ima pravico določiti, kako se glasilo urejuje. To je članstvo tudi storilo in v pravilih S. N. P. J. je povedano, kako se list urejuje, ki je njegova lastnina. Za take reči prav zanesljivo članstvo ne bo hodilo po nasvete k frančiskanom. Fratri naj grozijo o peklu pridržijo zase, da se ne osmešijo.

Kdor grozi s peklom, mora vedeti, kje se ta pekel nahaja. Vedeti mora, koliko ljudi je v njem. Za svoje trditve mora imeti tudi dokaze, kajti kdor nima dokazov za svoje trditve, temu se svet smeje. Zato bodo frančiskani veliko bolje storili, ako bodo natančno povedali, kje se nahaja pekel in za svoje trditve tudi doprinesli dokaze, mesto da prihajajo z grozljami.

Ko je bila Slovenska narodna podpora jednota ustanovljena pred skoraj dvajset leti, so jo klerikalci napadli od vseh strani. Tudi verskih zelotov ni manjkalo, kot so dandanes frančiskani. Ti so se s pravo bestnostjo zaletavali v vse, ker je bilo naprednega in posebej še v Slovensko narodno podpora jednota. In kaj so ti napadi povzročili? Slovenska narodna podpora jednota je še hitreje napredovala in razvila se je z leti v sedanjega orjaka.

Frančiskane tudi to boli. Svoji jednotici so dali pri rojstvu in po njem razne žegne. Zdi se pa, da ti žegni prav nič ne pomagajo, kajti najnovejša klerikalna tvorba, izdelana s pomočjo frančiskanov, se ne razvija, ampak kaže znamenja sušice. In tako so frančiskani v sveti jezi udarili po članstvu S. N. P. J. in mu napovedali bojkot, ako svojega glasila hitro ne spremeni v mašne bukvice ali pa pristen klerikalni list.

Frančiskani bodo lahko preje umrli, preden se bo članstvo S. N. P. J. ustrašilo njih groženj in izvršilo, kar ukazujejo.

Odkar so frančiskani pričeli razvijati svojo bojno taktiko, precej manj ljudi hodi v slovenske cerkve. Ako bodo še nadalje tako odprto pripovedovali svoje želje in ukaze, bo še manj ljudstva zahajalo v cerkve. In prav lahko se zgodi, da bodo frančiskani nekega dne pridigali praznim stenam. Slovensko ljudstvo je sicer dobro, ampak ukazovati si ne da od nevednih frančiskanov, kaj naj stori in kaj opusti.

Slovenska narodna podpora jednota je skala, ob kateri si frančiskani prav zanesljivo razbijejo svoje trde butice, ako se bodo še nadalje zaletavali vanjo.

Borba med znanjem in praznoverjem.

Po Arthur M. Lewisu za "Prosveto" priredil Zvonko Novak.

(Osmo nadaljevanje.)

Vse Aristotelove ideje o zvezdah je bilo treba sprejeti še posebno oprezo, ker pač ni bil zvezdoznanec. Z vsemi ostalimi grškimi pisarji o tej znanosti je menil, da je svet okrogel. In ta zdrava ideja se je najbrž naslanjala ne toliko na opazovanje in razvidnost, kolikor na Aristotelovo misel, da je krog dovršena oblika. Pitagorejci so le malo dosegli v astronomiji, in Grki so nekoliko počebovali po babilonskih in kaldejskih zvezdoznaneh. Znanstveniki, ki so spremljali Aleksandra na bojnih pohodih, so dobili od babilonskih astronomov celo vrsto podatkov o luninem mrku. Vsa tista opazovanja so krila razdobje 1903 let. Babilonei so bili sicer jako pridni zvezdoledci, ali ničesar posebno velikega pa niso prispevali k zvezdoznanstvu, in tako je bilo pridržano za Aleksandrijo, da je dala svetu prve v resnici velike in slavne astronome.

Prvi med temi je bil Aristarh, ki ga je prištevati med velike zvezdoznance vseh časov. V protislovju s mnenjem svojega časa je verjel, da se zemlja vrti okoli sonca, kar ni nič drugega kakor jasna in razločna prednost Kopernikove astronomije. Na prvi pogled se morda zdi človeku velika nesreča to, da se Aristarhu ni posrečilo prepričati sodobnih ali poznejših grških astronomov. Če bi se bilo dalo to pojmovanje solnčnega sistema uveljaviti na Ptolomejevi zvezdarni, bi bila morda preprečena velika borba med znanjem in cerkvi, borba, ki je divjala radi Kopernikove teorije. Če pa stvar pregledamo malo globlje, moramo reči, da je cerkvena zmeta v pojmovanju naše zemlje več storila za osvoboditev modernega sveta izpod jarma cerkvenih oblasti kakor katerakoli druga stvar na svetu. Ena tistih knjig, ki jih je spisal Aristarh, nosi naslov "O velikosti in razdalji sonca in meseca". V tem svojem delu se učenjak poslužuje posebnega načina za ugotovitev razdalje sonca in meseca od zemlje. Njegova metoda se je naslanjala na opazovanje meseca v kvadraturi. Aristarh je dobro vedel, da obseva sonce luno, in da mora biti tedaj, kadar je napol polna, pravokotna do zemlje in sonca. Trikotnik, ki ga tvorijo ta tri telesa, mora biti zato pravokoten. Račun, ki je sedaj dobro znan v geometriji, bi potem pokazal razdaljo od zemlje do sonca. Po tej metodi je prišel učenjak do zaključka, da je solnčna razdalja osemnajstkrat ali dvajsetkrat večja od one med zemljo in mesecem. To je velikanska zmeta, saj vendar vemo, da je razdalja med soncem in zemljo štirinajstkrat večja od lunine. Naravnost čudno bi pa bilo, če bi Aristarh mogel v svojih dneh sploh pojmiti tako merilno metodo. Izvor njegove pomote je prav lahko umeti. Kajti celo dandanes, ko imamo izvrstne astronomske instrumente, se ne da po Aristarhovi metodi določiti natančno, kdaj je mesec v kvadraturi, to pa zato ne, ker se nikakor ne da ugotoviti ob neposrednem opazovanju, kdaj je mesec napol poln.

V isti dobi je živel Apolonij iz Perge. Delal je v Aleksandriji, kjer je zaslovel kot velik geometer. Najslavnejši med vsemi aleksandrijskimi geometri pa je bil Evklid, ki je odprl geometrično šolo v Aleksandriji okoli l. 300. pr. Kr. Njegove slovitve propozicije v geometriji so mu ustvarile tako slavno ime, da ne bo pozabljeno nikoli v razvoju človeške družbe.

Še večji matematik od Evklida je bil Arhimed, ki je največji mislec starega veka. Rodil se je v Sirakuzi ter prebil tamkaj skoraj vse čase svojega življenja. Prištevajo ga k aleksandrijski šoli, ker je šel v Aleksandrijo v svojih mladih letih in tam dovršil svoje študije pod vodstvom aleksandrijskega matematika in geometra Conona. To je bilo približno okoli pol stoletja po Evklidu. Potem se je vrnil v svoje rojstno mesto ter se nemudoma lotil znanstvenega dela. Bil je vnet prijatelj sirakuskega kralja Hierona. Iznajden je bil sloviti Arhimedov vijak, s katerim so dvigali vodo z ene Hieronovih ladij. Ko so Rimljani oblegali Sirakuzo, je Hieron zadrževal sovražnika največ s pomoč-

jo Arhimedovega duha. Tako se je obleganje raztegnilo na tri leta. Mnogo pravilje je nastalo iz tega obleganja. Ena pripoveduje tudi o tem, da je Arhimed iznašel solnčnim žarkom ter tako našel rimske ladje, ki so bile že prav blizu mestnega obzidja. Morda je to precej pretirana pravilja. Ali lahko pa je mogoče, da je iznašel užgalno steklo. Iznašel je mnogo vojnih strojev.

Rimski vojskovođa Marcel, ki je premagal in zasedel mesto, je dal strog ukaz svojim vojakom, da ne smejo ničesar hudega storiti Arhimedu. V tem se je dočela razlikoval od njega Aleksander; ta je navadno najhujše kaznoval tiste, ki so mu prekrizali račune. Ko so rimski vojaki stopili v Sirakuzo, se je bil Arhimed tako zamislil v neko geometrično sliko, da je popolnoma pozabil na bitko, ki je divjala okoli njega po mestu. Vojak, ki ga je dobil pri tem delu, ga je ubil, ne da bi bil vedel, komu je vzel življenje. Marcel je objokoval njegovo smrt, mu priredil časten pogreb ter prijateljsko postal s njegovimi sorodniki. Na njegovo lastno željo je bil na njegovem nagrobnem spomeniku naslikana obla v cilindru.

Ko je bil Ciceron več kakor kakih sto let pozneje na Siciliji, je našel Arhimedov grob, poražen s trnjem in plevelom, in se čutil zelo srečnega, da je mogel tega umskega velikana rešiti pozabnosti.

Vrnimo se nazaj k aleksandrijskim zvezdoznancem! Med njimi najdemo Hiparha, ki si je stekel toliko zaslug na zvezdoznanem polju, da je med starodavniki največji zvezdoznanec. Ali na nesrečo je le ena njegovih knjig ohranjena. Nobenega dokaza ni, da bi bil spadal k Aleksandriji, čeprav je bil najbrž tamkaj. Njegovo delo je tako tesno s onim aleksandrijskih zvezdoznancev, da se ga da izlaska in po pravici prištevati k njihovi šoli. On je bolj opazoval zvezde kakor katerikoli drugi zvezdoznanec njegovega časa ter uporabljal stara opazovanja za primerjanje, da je tako razkrival nove astronomične izpremembe, ki se jih ni dalo odkriti v enem samem človeškem življenju.

Primerjaje svoja lastna opazovanja s podobnimi problemi, ki jih je preučeval Aristarh štiriinajst let poprej, je dognal, da je letna celota 365 in četrt dneva prevelika za sedem minut. On je sestavil prve astronomične tabele, ki so igrale tako važno vlogo v astronomični zgodovini. Njegova lunina opazovanja so ga privedla na eno najznejših teoretičnih dedukcij ali izvajanj v lunarni astronomiji. To dognanje je bilo Newtonu v veliko pomoč, ko je delal zakone za svojo gravitacijsko teorijo.

Pojav nove zvezde je obrnil njegovo pozornost za hip s sonca in lune na zvezde. Z vstrajnim in naporim delom je sestavil katalog glavnih zvezd, ki jih je bilo videti nad njegovim obzorjem, ter določil odnose lege 1069 zvezd. To ga je privedlo na idejo njegovega največjega razkritja — pomladnega ekvinokcija.

Preden preidemo na zadnjega velikih grških zvezdoznancev, naj se vrnem v Evklidovo dobo ter omenim delovanje aleksandrijskega geografa Eratostena. Najslavnejši njegovih trudov je oni poizkus, s katerim je hotel izračunati velikost naše zemlje. Znano mu je bilo, da je ležalo najjužnejše mesto v starodavnem Egiptu ravno na ekvatorju.

Po Hiparhovi smrti je grška astronomija in znanost utrpela velik zastanek. Mnogi pisarji so poizkušali dognati vzrok temu mrtilu, in bile so podane mnoge razlage za to. Morebiti najboljši razlog je bil to, da je jel Rim tekmovali s Aleksandrijo. Rimsko glavno mesto je sčasoma postalo umsko središče vsega tedaj znanega sveta. Svoboda v mislih in nazorih se je pa še nadalje ohranila v egiptovski prestolici, in razna posamična zvezdna opazovanja so dokazovala, da še ni izgubil znanstveni duh, in okoli l. 130. po Kr. r. se je pojavil zadnji in eden najslavnejših grških astronomov v Aleksandriji. To je bil slavni Ptolomej. Bil pa ni v šlahi s kraljevsko dinastijo istege imena, dasi so to zatrjevali mnogi pisarji. Ime Ptolomej je bilo zelo razširjeno po Egiptu. Njegova največja zasluga je to, da je zbral vso znanost svojega časa v svoje veliko delo trinajstih knjig, ki so znane pod imenom Almagest. To delo je bilo sveto pismo za astronomijo tja do Kopernika, in mnogo stoletij je veljal Ptolomej za "kneza vseh a-

stronomov." Najzadnja raziskavanja pa dokazujejo, da je bil Ptolomej kot zvezdoznanec manj slaven kakor Hiparh. Delo tega zvezdoznance je podlaga Almagestu.

Kristjanje in cesarji.

Kakor so opazili vsi preučevalci tiste dobe, je sledila triumfalna rimskih legij nad grškimi armadami zmaga grške učenosti v milih rimskih učenjakov. Iz tega odnošaja se ni nikoli pospelj rimska misel, zakaj, ravno tedaj, ko bi se imela postaviti na lastne noge, je kristjanska vera zatrla vsako napredno idejo ter zavirala umsko razvijanje po Evropi več kakor tisoč let.

En pomembnejši element je bil v rimski javni politiki, o katerem bi se dalo prav težko reči, da so ga posneli Rimljani po Grkih, ker je bil dočela navaden in skupen med starimi narodi. Vsi izobraženi sloji so bili namreč mnenja, da je treba obdržati vero v čudeže, čeprav niso sami verjeli vanje. Bali so se, da bi se ne zbudili in zdramili tisti razredi, ki so jim bili za sužnje. Bali so se, da bi potem tiste mase ne dvignile svojih pesti proti vladajočim razredom. Imeli so strah pred inteligentnimi masami. Zato so gledali na to, da so omamljali in uspavali ljudski um z versko šaro, med katero so čudeži igrali eno najvažnejših vlog.

Tu imamo tudi pravo razlago za nestalnost starodavne znanosti in svobode v nazorih. Ko je prišel čas krize, so uvideli izobraženi vladarji, da so s skrbnim ohranjanjem ljudske neukosti redili zver, ki jih požre.

Prav jasno je dokazano in razvidno, da so se vladarji in učenjaki v Rimu popolnoma osvobodili praznoverja v deželi. Ciceron pripoveduje zgodbo o Klavdiju, ki je tedaj, ko je imel oditi na prvo punsko vojno, javno zasmejal svetve vedeževalce.

Ko so bili ptiči izpuščeni iz kurjaka, da bi povedali s tem, če bi izpustili v poletu hitro zrnje iz kljuna, kakšen bo izid vojnega pohoda, niso marali zobati. Klavdij se je tako vrzil zastrantega, da je dal vse ptiče vreči v vodo rekoč, naj ptiči pijo vodo, če niso marali zobati.

Radi te predrznosti in "bogo-kletnosti" ga je ljudstvo obsodilo. Njegov tovariš Junij ni tudi nič veroval v verske bedarije. Ali to ga je spravilo v nemilost pri ljudstvu, in možak si je potem sam prerezal nit življenja.

Katon je bil strog glede na izvrševanje vseh rimskih ceremonij. Ali je pa rekel, da se lahko haruspici — to je etruško ime za avspice ali vedeževalce — smejejo drug drugemu v obraz. Slavni Julij Cezar je ponovno izrazil svoje zaničevanje do vedeževalcev ter se norčeval iz popularne doktrine o človeški neumrljivosti. Njema je šlo v tem oziru boljše kakor pa Klavdiju in Juniju radi velike moči, ki jo je imel, in morda nekoliko tudi zastran bitki, ker jih je dobil, dočim sta onadva izgubila vsak svoje. Cezar je izrekel brez vsakršnih pridržkov načela popolnega brezverca. In Julij Cezar je bil tip za ljudi akcije v rimskem svetu.

(Pride še prihodnje sredo.)

Tut prihaja zelo počasni iz groba.

Luxor, Egipt, 24. dec. — Delavci, ki silno počasni trgajo narazen streho zlatega baldahina, ki pokriva munijsko faraona Tutankamena, so z veliko težavo odstranili prvi pokrov, toda spodaj sta še dva pokrova, ki nista nič manjša in težja kot je prvi. Notranji pokrov je krasno dekoriran s serijo petih, sijajno naslikanih kraguljev z razpetimi peruti, ki so menda čuvaji nad spečim monarhom. Howard Carter pravi, da premikanje baldahina bo zelo počasno delo, ker morajo paziti, da se ne pokvari tritisoč let staro platno, ki pokriva drugo streho.

Večji opienili Nemce bolničnih potrebin.

Nuremberg, Bavarska, 24. dec. — Na tisoče Bavorcev in drugih Nemcev iz Saksone je šlo čez mejo na Češko, kjer so nakupili veliko množino igrač za otroke in drugih stvari za praznike po nizkih cenah. Približno 70.000 nemških kupcev je posetilo češka mesta v okolici Aseh, kjer so kupovali kar največ mogoče igrač, živ. vina in drugih reči. Ko pa so se Nemci vračali domov, jih je na meji prestregla majhna armada čeških carinskih uradnikov in jim pobrala vse zavoje. Izvoz živil iz Čehoslovakije je prepovedan.

Meteoriti.

Še nekaj dni — in leto 1923 a. dide v zgodovino. Eno leto je časovno zelo kratka doba, ampak po dogodkih, ki so se izvršili v njem, po iznajdbah in odkritjih, pomembno več za človeštvo kakor sto ali tisoč let v kamniti dobi, ko človek sploh še ni štel dni ne let, ne meril časa. Leta današnje dobe so kakor stoletja prejšnjih dob.

Sovražniki napredka, reakcionarji vseh baž in barv, lahko deloma zadržujejo napredek in srečo človeštva, toda ene stvari ne morejo nikdar zadržati niti za eno sekundo: časa!

Leta korakajo — nevzdržna, leti koraka nov čas in ko napetost vsled reakcije doseže svoje meje, pride eksplozija — nazadnji odlete nazaj ob zid, napredek pa gre dalje po odkazani poti.

V naši sredi so ljudje, ki si ničesar tako ne žele, kakor da bi se čas pomaknil nazaj v leto 1424. Oni žive v duhu tega leta, ampak čas je 500 let pred njimi.

Najprimernejše "novoletno veselilo" bi bilo: Naprej z duhom časa in našli boste srečo!

Ko so frančiskanskim zajedalcem v Kazimirjevem zavetišču izpodleteli vsi naklepi, so se končno lotili zadnjega, desperatnega srednjeveškega sredstva, da bi zadržali napredek Slovenske narodne podporne jednote. Napovedali so verski bojkot.

Naš urednik jim je dal dober odgovor v "Prosveti" od zadnja sobote.

Ali mislijo, da smo v stari Avstriji ali v Španiji za časa sv. inkvizicije?

Frančiskani naj dokažejo, koliko Slovencev so že spravili v nebesa s svojimi mašami in svetimi popotnicami! Člani jednote lahko verujejo, kar hočejo, tega jim nihče ne brani. Ampak člani imajo tudi pravico zahtevati dokaz, da zajec v žaklju ni maček. Torej na dan s dokazi! Koliko Slovencev je že šlo v nebesa, odkar Kazimir in njegovi frančiskani kolektajo dolarje v Ameriki!

Ameriška administracija je obsojena na večne blamaže, kadar se peča z Rusijo. Kdo se še ne spominja glasovitih "Sissonovih dokumentov", ki so "dokazali", da sta Lenin in Trocki bili v službi kajzerjevega generalnega štaba. Nekaj časa kasneje so se vsi do tedaj dokumenti izkazali za falsifikat. Vse je bilo ponarejeno.

Počakajmo nekaj časa — svet bo vedel resnico tudi o Hughesovem dokumentu.

Objavljanje ponarejenih dokumentov ne odstrani dejstva, da ima Rusija sirovine, ki jih potrebuje Amerika. To dejstvo bo kaj kmalu premagalo vse predsodke. Kaj se Rusi brigajo za diplomatske priznanje! Njim je le za to, da se čim prej in brez ovir zamenjava ruski kapital z ameriškim in obratno.

Rusija bo v desetih letih, mogoče prej, druga Amerika. Izseljenci drugih evropskih dežel bodo hodili v Rusijo namesto v Ameriko iskat sreče.

To pride kakor hitro se prične razvijati industrijsko življenje v sovjetskih republikah. Tam je največje bogastvo na svetu v naravnih zakladih in tam je organizacija, ki bo te zaklade pretvorila v porabno bogastvo. Ampak to ne more priti v enem dnevu, ne v enem letu.

Mr. Ivan Zupan je pesnik božji volji. Ne baš zato, ker "poje" samo o Božiču in Veliki noči, pač pa zato, ker je v njem zopet inkarniran apostrof.

K. T. F.

Belokolni Indijanci.

Rochester, N. Y. — Rochesterški univerza, pošlje dr. Hermanda L. Fairchilda, profesorja geologije, Panamo s namenom, da prouči do slej še neznanu pleme Indijancev, ki je baje bele polti in plavih las kakor severnjaki. To plemo je odkril Richard O. Marsh v Brookportu, toda natančnih podatkov ni prinesel. Marsh je proučil toliko, da belopoltni Indijanci žive v pragozdu ob reki Chucunague in njihova kultura je zelo nizka. Moški imajo velike, osem čevljev dolge roke. Fairchild, ki odpotuje prvi teden v januarju, je opremljen s plani in kinematografskimi aparati. Njegova ekspedicija, kateri se udeleži tudi Marsh, bo prinesla velika.

SLIKE IZ NASELBIN.

Gray, Pa. — Naj nasproti...

Na seji našega društva št. 310...

Z delom gre tukaj slabo, po en...

Aurora, Minn. — Malokdo se...

Pri Winston Dear družbi je bil...

Pokojniki je bil star 41 let.

Pokojni Brdajs je bil mirnega...

Rojaki, ki še niste pri podpori...

Thomas, W. Va. — Vsekakor je...

Vaš višja gospoda si prdno...

Thomas, W. Va. — Vsekakor je...

Vaš višja gospoda si prdno...

Thomas, W. Va. — Vsekakor je...

Vaš višja gospoda si prdno...

smo delali skozi leto? Ne bo na to...

Če naj že pišem o dobrotah in...

Prešednik našega distriktja je...

Že leta 1919, ko je bila distrikt-

Takoj po tisti konvenciji je družba...

Kakor je bilo rečeno, smo obdržali...

Jenjati moram, dasi bi imel še...

Livingston, Ill. — Ne bom pisal...

Springfield, Ill. — Na seji dne...

Zato apeliram na vse delegate...

Kaj takega sem imel priliko opazovati...

Ni dolgo tega, ko sem bil na potu...

Željati moram, dasi bi imel še...

Livingston, Ill. — Ne bom pisal...

Springfield, Ill. — Na seji dne...

Zato apeliram na vse delegate...

da ni naš edini smoter, da smo doma...

Seje pri našem društvu se vršijo...

Lowellville, Ohio. — Društvo...

Društvo Proletarec je bilo med prvimi...

Člani, ki še nimajo društvenih...

Vsem bratom in sestram veselo...

La Salle, Ill. — Kakor je bilo...

Pod igro bo govoril glavni predsednik...

Vabljeni ste vsi Slovenci od blizu...

Volčim vsemu članstvu S. N. P. J. srečno...

Benid, Ill. — Precej časa je že...

Z delom gre tu bolj slabo in tudi...

šiva, da nas posetijo v največjem...

Girard, Ohio. — Kakor razvijam...

Slovenci in Hrvatje iz Girarda...

Fevec.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev...

Besser, Ill. — Vkljub svari lu našega...

Rojakom bolj kot kaj drugega priporočam...

Naznanilo in zahvala.

Vsem znanec in prijatelj naznanjamo...

Anton Brodaric,

star 34 let in rojen v Kresincu pri Črnomlju...

Pokojnika je imela moja družina...

Za vence so darovale naslednje družine...

Med posamezniki, dekleti in fanti...

Fantje in posamezniki: Nik Lesec, Nik Mavrin...

Vsem, ki so količkaj pripomogli, da smo...

Razmere glede dela so tu skrajno...

DOLŽNOST DRUŠTVENIH TAJNIKOV

je, da vsak mesec sproti poročajo...

ZAHVALA

Mr. Alois Skulj, Brooklyn, N. Y.

Čenjeni: Vam sporočam, da sem harmoniko...

Čenjeni: Že leto dni je poteklo, kar sem...

George Reje, Pierce, W. Va. (Adv.)

IMAM NA ZALOGI PRAVE LUBASOVE HARMONIKE

tri in štiri-vrstne, dvakrat, trikrat...

ALOIS SKULJ, 323 Krollen Pl., Brooklyn, N. Y.

Naznanilo in zahvala. Vsem znanec in prijatelj naznanjamo...

JOHN KOŠIČEK IN DRUŽINA.

Milan Fabjanič:

Kos življenja.

(Konec.)

Upri se je z rokami v tla, izbočil grudi in atinil oči; v grlu se mu je utrgalo in zahropelo: "Bož... Bog..."

Prokletstvo, sovranstvo, onemogućnost, obupna prošnja in usdanost... vse to je ležalo v tej besedi, ki je padla kakor kladivo.

Vai so se ozrli na tisto rjavo stvar, ki je ležala na pračni cesti in jih vabila s svojim nemim, obetajočim smehom, in vsak si je na lihem prisodil svoj delež.

Zaril so se z lopatami in kramplji v kamen. Dvajset obrnelih, od kamenja in železa opraskanih in ranjenih rok se je dvigalo visoko nad nagnjene glave in v krepkih udarcih lomilo trdo, kamnito skorjo, ki se je nalahno stresala in s njo rjavi zavojček. Dvajset ogledanih lopat je nakladalo razrinjene in vegaste vozove, da so se šibili in so mukoma škripala kolosa.

Gospod jih je gledal ves čas in se zadovoljno smehljaj; z naslado je gledal sloke hrbe, ki so se enakomerno dvigali in pripogibali. Šledil je z očmi vsak udarec, ki je kručil trdo skorjo.

Ko so kramplji ključali okrog zavojčka, se je tresel in poskakoval in ko je padla zadnja plast, ga je gospod vzeml v roke, razvil, stopil k vsakemu in mu nasul v široke dlani tobaka. Za tisti dan je odpustil vse na počitek.

Zmetali so lopate in krampe na kup, razpregli vozove in se umili pri vodovodu. Gospod je hodil po vrtu in prstenih kupih, premišljeval in računal.

Pozno v noč so sedeli ujetniki v gruči v kasarni in zvijali cigarete. Okoli kasarne po travnikih, njivah in po daljnih, grebenastih gorah se je razlila jasna mesečina, ki se je prikradla skozi okrogla, zamrznjena okna v kasarno, trepetala med bledimi, molčnimi stenami in se mešala s tobakovim dimom.

Vsem je bilo slovesno težko v tem trenotku, kakaj v njihovih dušah se je zdramila otihočena težnja, ki je razmikala stene, rušila gore in daljave, pa se vračala pobita in bolna med otožne, mrke stene.

Nekomu se je izvil prav iz duše, visoko in žalostno; zapeli so ujetniško pesem, ki so jo peli samo ob slovesnih prilikah, ko se jim je razmajalo sree v otožnih spominih. Čudovita je bila za pesem, ki je bila prepोजना z najboljšimi neznostjo v mukah trpljenja okorelih duš, ki je iz njih ob takih prilikah bruhala vsa teža onemoglega hrepenenja.

O ujetniku so peli, ki se je naveličal napol pečenega, plesnjivega kruha in pregrete, neslane črbe in je po noči pobegnil iz taborišča. Bodeča, žica krog taborišča in goste straže ga niso zadržale, ker ga je varovala temna noč. All vendar ga je daljna pot in lakota vrgla zopet v taborišče. Zlomili so tri gorjance na njegovih kosteh. Tam ob šumeči daljni reki za gorami, travniki in lesovi je zdihovala stara mati, ki je od solz in beše oslepela; za svojim mladim snom je tarnala, ki so na njem zlomili tri gorjance. — In domovins, ki se sama koplje v krvi, ona jih kliče iz tujine; vabijo jih cvetoče njive in nepokočeni travniki, vabijo svoje sinove, ki v daljni tujini izgubljajo in tratijo svoje mlade sile brez koristi...

Zvijali so cigarete in tiho prepevali, da so lahko čuli vsako besedo in vsaki zvok, ki so bledeli in nežni plavalji nad njimi. Neme, visoke stene so hladno strmele in se razmikale v mesečini...

Zaspali so jarek, ki je bila v njem ležala cesta, prekopalji zemljo in jo mešali z gnojem, kopali pota in steze; z grabljami so ravnali prst, sadili živo mejo krog vrta, ki so ga obdali z bodečo žico. Iz mesta je pogosto prihajal gospod, ki se je razumel na visoko vrtnarstvo, meril in računal, skakal preko kupov prsti in gnoja, zabijal male, bele kolce križem vrta in dajal navodila. Polagali so vodovodni cevi, kopali jamo za vodomet in sadili drevesca.

Delo se je razdelilo samo od sebe; nekateri so gonili samoljubne pristjo, gasili do šlenkovne gnoju, drugi so sadili drevesce, tretji so mešali prst, štirili debele gredice z motikami in z grabljami lepo oblikovali nasadiče.

Prilila je mokra jesen; zemlja se je mestoma pogrzelala, da so nastajale široke, plitve jame, ki so jih na novo zasipavali s prstjo. Brez premora je kipečo delo od zore do mraka, ob delavnikih in praznikih na solneč in dežju. V lesenih koldžah so hodili ujetniki po lužah in rjavi brozgi brez besed in tožbe; v mero in kosti jim je prešla mračna, zoprna vsakdanjost, da so s smehom gazili luže, gnoj in prst, ker so si siloma vsepili v dušo, da jim je lakota in vsakoršno pomanjkanje v obleki in prijazni besedi, da jim je umazanost, raztrganost in medsebojna tatvina bistveni del vsaega njihovega telesnega in duševnega bitka.

Vsaka tega so se navadili, kakor se navadi človek strupa. Pri drevesu sredi dvorišča pred hlevom je poleglo še četrto volov v veselje in gostijo psom; ujetniki so odhajali v bolnišnice, umirali v njih pod zaščito rdečega križa na mokrih, ušvih popusteljah ali pa so se vračali na delo bledi, tihi kakor jetični, samo njihove oči so gorele v prikrito-blastnem sijaju. Oster zrak, veter, voda in blato, vse to jim je vračalo temnorjavo barvo v lica in tihi, vedno nemirni ogenj v njihovih očeh se je umirjal, pa tudi beseda jim je zazvenela drugače.

Nastopila je zima in sneg je pokril vsa vrta; za zemljo je prišel počitek, ujetnikom pa zadržljivo delo pri strojih in žarečih pečeh v tvornici. Ko so jih na pomlad zopet pogrnali v vrta, so šli šumno in veselo na "solnce". Delo na vrtu je zopet zakipelo. Mokra, kadeča se zemlja se je probujala kakor otrok iz spanja in širila grudi k solneču. Zasipavali so pota in steze s pepelom od premoga in s trambovkami trdili tlak. Cvetje, ki so ga zasadili jeseni, se je polagoma prililo iz prsti in drevesa so ozelenela. Napravljali so bordure, nasade in nasadiče vseh mogočih oblik. Med nasade in nasadiče so posejali žlahtno travnato seme, ga pokrili s tenko prsteno plastjo in ga zalivali z vodo.

Gospod je prihajal vsak dan iz svoje hiše in nadzoroval delo; nič se ni spremeni preko zime. Bil je tih in nem, kakor vedno, vendar težak in rezek kakor nož. Samo dvoje velikih psov plemenite pasme si je omislil preko zime, ki sta skakala po bordinah in nasadih. Ujetniki so z grabljami popravljali za njima. Gospod je klicel psa k sebi in ju navajal k pokorščini.

Ko je poglala iz zemlje trava, sramečljiva in vabeča kakor otročja lica, je zakipel vrt krasote in blaženstva. Cvetje je oživel in se poglalo proti solneču, da je omamljiv vonj čeegetal po nerazvajejenih nosovih in blažil vso grenkobo prejšnjih dni.

Gospod je postajal živahen; hodil je po stezah in potih, ogledoval vsako drevo; vsak evet in vsako rožo je poznal, kakor pozna očee svojega otroka, in se na them zaljubljal vanje. Še mu je bilo premalo. V mestu si je naročil vrtnarja, mladega, prevzetnega fanta, ki se je z vso silo zaganjal v ujetnike, ukazoval in razporejal. Tako sta bila dva birača: gospod zaradi dela samega, vrtnar pa zaradi gospoda in službe.

Kakor tudi je kipel vrt krasote in mlade neznosti, vendar je ležalo v vsej tej lepoti grenko, težko čustvo; vsaka gruda, vsak svet je bil v kralj proklet — toda rastlo in cvetelo je vaeno.

Neko popoldno so pripeljali iz mesta voz evetnih lončev in raznih rož v njih. Vrtnar se je lotil dela na lastno roko, ker ni bilo gospoda. Ukazal je ujetniku, naj izprazni lončiče, ker misli rože še danes zasadi. Sam pa je odšel na drugo stran vrta in obrezoval vrtnice.

Ujetnik je pokleknil na koleno k loncem in previdno iztresaval iz njih rože, da se ne bi polomile. Pa že je pritekel od nekod gospod na vso sapo in kričal: "Stoj! Stoj!"

"Stoj! Kaj delaš! Kdo ti je ukazal!" je kričnil in zgrabil ujetnika gospod na vso sapo in kričal: "Stoj! Stoj!"

"Stoj! Kaj delaš! Kdo ti je ukazal!" je kričnil in zgrabil ujetnika za ramo. Teško je sopol in v jezi mu je izkočila spodnja želuz naprej.

"Vaš vrtnar mi je ukazal," je odgovoril ujetnik in mukoma zdržaval smeh, ker se je gospod tresel jeze in so mu oči pokastno izstopile iz jamle.

"Kje je vrtnar? Poklič ga!" je trepetal gospod.

Prišel je vrtnar; težka rdečica je zaljavala njegova lica in stal je pred gospodom ponizen in plah.

"Ni res! Človek sem, kakor ste vi..." je kričnil ujetnik iz celega grla in se izprsil. S krvjo podpluti obraz mu je krčevito podrgetal v nohti so se mu zadržil v lončič, ki ga je držal v roki; oči, ki jih je zapilil v gospoda, je zalil krvav ogenj. Gospod se je zdrnil, odskočil za korak in široko zinil.

"Človek sem, kakor vi..." je kričnil in sunil z obema rokama proti tlom. Ves je trepetal kakor pod šibami in kolena so se mu zibala. Vsi v vrtu so onemeli groze, na cesti so se ustavljali ljudje in zijali preko ograje. Delavec, ki je postavljaj cev za vodomet, se je bliskoma dvignil in gledal iskrenih oči. S kleščami, ki jih je držal v desni roki, je krepko ščipal zrak.

Gospod se je sunkoma ozrl na vse strani, se nerodno prestopil, potegnul klobuk na oči in dolgih korakov izginil v hišo.

Ujetnik je stal nepremično na istem mestu in trepetaje gledal za gospodom. V senčih je čutil navzgal besnosti in srce mu je razvajalo gradi. Nenadoma pa se je opotekel, kričnil in se zvrnil v mehko travo. Polagoma se je obrnil na hrbet, položil dlani na čelo in težko dihaajoč gledal v nebo.

Pred-njim se je ustavil tovariš, se oprl na grablje in ga tiho gledal. Zasmejal se je od strani in šepnil: "Čestitam, človek...! Kako si, človek?"

"Ni res! Ukazal, da izprazni lončiče!" Vrtnarju je zastajala beseda v grlu in zastala na robu ustnic.

"Ne... Ni — sem..." "Ni res! Izaže..." je kričnil ujetnik.

"Delažo vse po svoji glavi... Ne ubogajo me... Z otrokom me pitajo..." je iztresel trepetaje vrtnar iz sebe.

"Ni res! Izaže... On je ukazal..." je kričnil ujetnik in zadržetal.

"Tako... Tako..." je poudaril gospod in stopil korak nazaj. Hipoma mu je udarila kri v obraz, nagnil se je naprej in bruhnil iz sebe: "Kdo se ti upira? Ujetnik? Aha... To mi poveš šele sedaj! Kdor se upira, mu jih nalozimo petindvajset brez odloga... Zakaj to so samo stroji, samo material, ki ne zna in ne more misliti..."

"Ni res! Ukazal, da izprazni lončiče!" Vrtnarju je zastajala beseda v grlu in zastala na robu ustnic.

"Ne... Ni — sem..." "Ni res! Izaže..." je kričnil ujetnik.

"Delažo vse po svoji glavi... Ne ubogajo me... Z otrokom me pitajo..." je iztresel trepetaje vrtnar iz sebe.

"Ni res! Ukazal, da izprazni lončiče!" Vrtnarju je zastajala beseda v grlu in zastala na robu ustnic.

"Ne... Ni — sem..." "Ni res! Izaže..." je kričnil ujetnik.

"Ni res! Ukazal, da izprazni lončiče!" Vrtnarju je zastajala beseda v grlu in zastala na robu ustnic.

"Ne... Ni — sem..." "Ni res! Izaže..." je kričnil ujetnik.

"Delažo vse po svoji glavi... Ne ubogajo me... Z otrokom me pitajo..." je iztresel trepetaje vrtnar iz sebe.

"Ni res! Ukazal, da izprazni lončiče!" Vrtnarju je zastajala beseda v grlu in zastala na robu ustnic.

"Ne... Ni — sem..." "Ni res! Izaže..." je kričnil ujetnik.

"Delažo vse po svoji glavi... Ne ubogajo me... Z otrokom me pitajo..." je iztresel trepetaje vrtnar iz sebe.

"Ni res! Ukazal, da izprazni lončiče!" Vrtnarju je zastajala beseda v grlu in zastala na robu ustnic.

"Ne... Ni — sem..." "Ni res! Izaže..." je kričnil ujetnik.

"Delažo vse po svoji glavi... Ne ubogajo me... Z otrokom me pitajo..." je iztresel trepetaje vrtnar iz sebe.

"Ni res! Ukazal, da izprazni lončiče!" Vrtnarju je zastajala beseda v grlu in zastala na robu ustnic.

"Ne... Ni — sem..." "Ni res! Izaže..." je kričnil ujetnik.

"Delažo vse po svoji glavi... Ne ubogajo me... Z otrokom me pitajo..." je iztresel trepetaje vrtnar iz sebe.

"Ni res! Ukazal, da izprazni lončiče!" Vrtnarju je zastajala beseda v grlu in zastala na robu ustnic.

"Ne... Ni — sem..." "Ni res! Izaže..." je kričnil ujetnik.

"Delažo vse po svoji glavi... Ne ubogajo me... Z otrokom me pitajo..." je iztresel trepetaje vrtnar iz sebe.

Prva in največja slovenska trdka pristnih prekažnih kranjskih klobas v Ameriki.

Ktere razpošljamo po vseh Združenih državah po 30 centov funt, ako pošljete denar z naročilom plačamo mi poštnino. Po poštnem povzetju C. O. D. plača poštnino vsak sam. Ako ljubite dobro delikatno za praznike.

NAPOČITE KLOBASE!! Vajed izredno mnogih naročil, nam je bilo mogoče znižati ceno. Pošljemo od 5 funtov naprej. Pišite še danes.

JOE LESKOVAR, 610 — 14th Street, Racine, Wis.

ROLE ZA PIANO SLOV. IN HRVATSKO. Dobite edino pri: Navinshek-Potokar, 331 GREEVE ST., CONEMAUGH, Pa. Pišite po cenik.

NAJVEČJA SLOVENSKA ZLATARSKA TRGOVINA Frank Černe, 6033 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Zvez, broške, zapestnice, diamantne prstane in lavalirje, verižice i. t. d. POPRAVLJAMO: ure in drugo zlatino po nizki ceni.

PODRUZNICA Columbia Gramofonov in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahka mesečna odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za ceno predno drugod kupite.

Najboljše blago. Najnižje cene.

NAJVEČJA SLOVENSKA TISKARNA V AMERIKI JE Narodna Tiskarna, 2146-48-50 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce. "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

M. Mladic & J. Polacek, JAVNA NOTARJA, 1334 W. 18th Street, Chicago, Ill.

Izdelujeva notaraka dela za tukaj in stari kraj. Delamo pranje za dobavo svojcev iz starega kraja, kupne pogodbe. Posojujemo in vzamemo posojila na prve knjiške (Mortgage). Prodajamo hiše, lote in farme. Cene niske, delo točno in pravilno. Informacije zastoj.

ODVETNIŠKA IN JAVNO-NOTARSKA PISARNA F. A. BOGADEK, 200-203 WALSH BUILDING, 434 DIAMOND STREET, PITTSBURGH, PA.

REGALIJE ZASTAVE in tako vse druhtvenne potrebe za smerne cene in dobro blago. Obravajte se naj: EMIL BACHMAN, Inc., 2107 So. Hamlin Avenue, CHICAGO, ILL.

Uspeli v dvajsetih dneh all se vam pa vrne denar. Nuga-Tone. Preizvaja bogato rdečo kri, močnejše stanovitve živca, življenja polne moške in ženske. Če ste slabega zdravja in prvi slabi moči, če se vam spominjate mračni in vaše telo mrči, če ste se že navadili lenosti, posteljne in nezdravne prehrane, potem postajte Nuga-Tone. In izpraznite svoje telo od vsega, kar ni dobro za vas. Nuga-Tone je zdravilo, ki vam vrne življenje in zdravje. Nuga-Tone je zdravilo, ki vam vrne življenje in zdravje. Nuga-Tone je zdravilo, ki vam vrne življenje in zdravje.

Vabilo na veselico in k igri "SIN", drama v štirih dejanjih, katero priredi SLOV. PEV. DRAM. DR. LJUBLJANSKI VRT v Slovenskem Domu v Girard, Ohio, dne 31. decembra, 1923 na Silvestrov večer. Začetek točno ob 7 uri zvečer. VSTOPNINA: za moške 50c; za ženske 25c in za otroke 15c. Ujudno vabimo Slovence in Hrvate iz Girarda in vse bližnje in daljne okolice, da nas posejijo na omenjeni večer. Cimveđa bo vdeležba, tem boljša bo zabava. Torej ne pozabite in pridite vsi do zadnjega. Za željne in tačne bo vsestransko preskrbljeno za kar vam jamči ODBOR.

Za božične praznike. Prave glasne Victor NOVE gramofonske Slovenske plošče smo dobili v zalogo. Vse po 75c. Za poštnino pošljite 35c. 60308 Sveti Viter, Petjo. Tiba noč, Sveta maj, Godba. 72429 Angel svetl a nebo deli, Petjo. Krilčenci, Petjo. 73823 Poševljim orlom korščina, Souss godba. Poševljim orlom korščina, Souss godba. 77119 Ljubim Te, Valček, Novi Narodni Kvartet. Blizžeče edl. Polka, L. Hilke godba. 72608 Mla Mati, Polka, Vesela godba. Veronika, Valček, Vesela godba. 73668 Svetovni mir, Korščina, Victor godba. Dva korščina, Polka, Victor godba. 77106 Ubogo dekle, Korščina, Dunajska godba. Dunajski festič, Korščina, Dunajška godba. 77105 Za dom in brate, Korščina, Sokolska godba. Adela polka, Sokolska godba. 73076 Barbara polka, F. Raneč's godba. Miljonarjeva polka, F. Raneč's godba. 73287 Vaška krava, polka, Victor godba. Love, Valček, Victor godba. 72321 Štajerski valček, Fina godba. Pomladanski dan, polka, Fina godba. ROJAKI! Božič je tukaj, naročite plošče takoj dok jih imamo. Mi smo edini Slovenci v celii Ameriki ki imamo direktno zvezo z Victor tovarno za prave glasne Victor gramofone in plošče. IVAN PAJK, VICTOR DEALER, 24 Main Street, CONEMAUGH PA.

ZASTAVE. Regalije in vse druhtvene potrebščine. Garantiramo dele in blaga. Izdeluje po smernih cenah vsi rejaki. Victor Navinšek, 331 GREEVE STREET, CONEMAUGH, PA.

F. KERŽE, 1142 N. E. Dallas Rd. CLEVELAND, O. S. N. P. J. društvom: Kadar naročite zastave, regalije in drugo, pazite na moje ime in naslov če hočete dobiti najboljše blago za najnižjo ceno. Nabrali in vsoci ZASTONJ.